

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Eladtak-e bennünket Csucsán?

(Két közlemény).

I

Nem pattog keményebben jég a ház Helen, mint a csucsa paktum formáinak bontanása után a pártok, lapok ostroma a Magyar Párt vezetésénél. Elsőnek jött zett pikákkal a kalotaszegi csoport, nyílt szeszalással egyenesen röpi fel a nyílt; feladták a Magyar Párt önállóságát! Hirdetik rezignáltan szögezik le, hogy ime nekik mindenkor igazuk volt, mikor a pártvezetést nem tartották sem okosnak, sem princsesnek, mert a néppárttal kötött paktum azt jelenti, hogyha a néppárt uralomra jut, a Magyar Párt irányítása alatt fogani. A támadások végtelen sora között az utolsó mondat rejt magában olyan komolyságot, amely mellett meg kell állni. A szélsőségsébb irányzatú lapok és a vereséscsapóellenes román újságok nem melleve a szót, tintát és a kifejezéseket szankcionálják, úgy pertraktálják a csucsa paktumot, melynek eredeti szövegét természetesen ők sem ismerik — hogy a Magyar Párt vezetői eladták a pártot, kioldatták a magyarság lelkiismeretét, ladobták önmagukat szolgáló módon egy végében lógó román párt ígéreteinek.

Pártpolitikai szempontból határozottan nagyon tetszetős téma a csucsa paktum. A publicisztika és a parlamenti oratorika nagyon szépen tud kihasználni két párt közötti tárgyalásokat, pláne ha annak szövegét titoktartás peccsétje őrzi. Ez egészen természetesen. Elvégre minden paktum a többi pártnak rovására, támadására készül, galább is bástyául velök szemben, okkeru tehát a frontális offenzíva, mindenféle fegyvernem felsorakoztatásával. Hátha zét lehetne rombolni a paktumot, vagy átha annyi rést lehetne ütni, amelyen át szövegébe lehetne látni, vagy egyenesen iugrasztani valamelyiket sáncai közül, hogy megmutassa, mi van a megállapodásokban.

Nem tudom, de feltételezem, hogy a aktumban van egy pont és ha komolyan életünk a magyarság mai politikai életébe, nem csodálkoznék azon sem, ha volna, amely valamelyes támogatást ígér, tann többet, mint amennyit normális körülmények között egy olyan hatalmas tömegrel rendelkező párt, mint a Magyar Párt, magának megengedhetne. Elképzelhető, hogy a csucsa paktumba felvettek olyan észleletet is, hogy adott körülmények között a Magyar Párt a néppárt irányítása mellett foglal állást egyes kérdésekben. Ez azonban még nem jelent jogfeladást, még kevésbé a párt önállóságának feladását.

Kérdéssé lehet állítani, hogy a Magyar Párt helyesen cselekedett-e akkor, amikor egyáltalán paktum tárgyalásokba bocsátkozott egy olyan párttal, amely még nincsen uralmon. Elfogadható-e a magyarság szélsőségségének méltóságá szempontjából egy paktumkötés, amikor még az averescanusok uralomra jutásának idejét csak remélik, de nem is sejtetik. Az már, vezintem még csak nem is vitatható, hogy miért éppen az Averescu pártjával jöttek össze a magyarok és miért nem más párttal: mert velünk szemben egyetlen párt volt, amely hatalmi pozíciójában megértést

tanúsított akkor, mikor arra adott szava előre nem kötelezte és a kormány tagjai és a hatóságok igyekeztek alkalmazkodni a gyalafehérvári határozatok szelleméhez. Nekünk nem ők, hanem cselekedeteik adták az ígéretet a jövőre.

Az első kérdésre a magyar politikai történelem világos példákat nyújt a Magyar Párt paktumának helyes igazolására.

Nevezetesen három precedens él az emlékeztetőben, még pedig nem is a rég mult időkbel.

A szászok mindig önálló kisebbségi pártot alkottak a magyar parlamentben, de mindig úgy tekintették őket, mint a kormánytagjait. Jöhetett bármilyen kormány, előre számították a szászok támogatására. És ők támogattak is mindig minden kormányt, minden előzetes paktum nélkül. A támogatás ellenértékeképpen ők mindig minden kívánságaikat keresztülvitték, minden akaratukat érvényesíteni tudták. Egyetlen kisebbségi párt sem ért el annyi eredményt, nem ült oly biztosan nyeregében, mint a szászok. Pedig képviselők száma sose haladta meg a tizet, ez pedig oly minimális szám volt, bármilyen kormányon levő párt szavazóurnája előtt,

hogy ha bárhova csatlakoztak volna másfelé, a kormánypártnak zavart okozni nem tudhattak volna. Azonban a szász nép bizonyos politikai éberséggel rendelkezett és népének, fájának gazdasági, kulturális céljai érdekében a mindenkori kormányok támogatását tartotta célszerűnek. Nem is csatlakozott. Nem volt Magyarországon népkisebbség, amely annyi kiváltságot élvezett volna, oly nyugodtan élhetett volna, úgyszólván tetszése szerint, mint a szász.

Ime tehát elképzelhető, hogy egy kisebbségi csoport a kormányt támogassa, ha a kormánytól várhat, remélhet valamit és nem kell tartania sem a cserbenhagyástól, sem attól, hogy népe előtt megértésre nem talál. Mi sem természetesebb, mint hogy azonnal szembe helyezkedtek volna a szászok a kormánnyal, mielőtt olyan törvényjavaslat került volna a Ház elé, ami vitálisan sértette volna a szász nép érdekeit. Ilyen eset azonban a hosszú magyar parlamenti életben nem fordult tudtommal elő, sőt voltak esetek, hogy éppen a szászok fellépésére módosítottak törvényjavaslatot úgy, amint ők kívánták. A kormányon levő pártok mindig gavallérosan honorálták meg azt a néhány szavazatot, amit a szász népkisebbség képviselői nyújtottak nekik.

Peredy György.

Angelescu miniszter nyilatkozott a szenátusban a Gojdu-liceum ügyében

Felolvasták a magyar nyilatkozatokat a szenátusban

Bukarestből jelentik: A szenátus tegnapi tárgyalásán

Pál István szenátor a romániai kisebbségi egyházak nevében deklarációt olvasott fel, amelyben tiltakozik Angelescu jogfosztó iskolajavaslatára ellen és kijelenti a katolikus, református, lutheránus és evangélikus kisebbségi egyházak nevében, hogy nem vesznek részt a javaslat parlamenti tárgyalásain.

Hasonló nyilatkozatot olvasott fel Fülöp Béla szenátor a Magyar Párt nevében.

Az éjjeli ülésen Balázs Ernő szenátor szólt fel a magánoktatás reformjáról szóló javaslatához. Felsorolja a magyarság érdekeit sértő szakaszokat és kéri azoknak megváltoztatását.

Schulerus szász szenátor erős kritika alá veszi a javaslatot. Hangsúlyozza, hogy amennyiben a javaslatot nem módosítják olyanformában, hogy az a kisebbségi jogokat kielégítse, úgy azt nem fogják végrehajtani.

Ivanescu parasztpárti szerint a javaslatot nem kell komolyan venni, mert a román nép toleráns és békés, ezzel kiegyenlíti a javaslat szigorú intézkedéseit.

Ezután Rigu liberális képviselő szólt fel. A törvényt taglalja és kijelenti, hogy az nagyon jól van megalkotva. A legkomolyabb eszköz ez egyes kisebbségi magániskolákkal szemben, amelyek az irredundizmust táplálják. (?) Minden, amit ezekben az iskolákban tanítanak, ellenséges tendenciájú. Eppen ezért a törvényt a törvényesség respektálására szorítja ezeket. Ebből a szempontból dicséretre érdemes. Mi tiszteljük mindenki szabadságjogát,

de csak addig a határig, amíg a nemzeti szuverenitásunkat nem érinti.

Ghibanescu újlág kérdést intéz Angelescu közoktatásiügyi miniszterhez, milyen megtorlást fogantatott a nagyváradi Gojdu-liceumban történt botrányok okozói ellen.

Angelescu miniszter: A liceum igazgatója és az internátus igazgatója szabálytalanságokat követtek el és ezért állásukból elmozdították őket.

Ugyanezket a miniszter megintette Gocan iskolai inspektort, mert minden diáktól 50 leit szedett be taxa címén, olyan taxára, amely szabályzatellenes. Ezt a taxát azelőtt szedték Erdélyben, de most már nem szedhető. Különben az inspektor ezt a taxát nem a maga, hanem a balázsfalvi liceum javára szedte.

Azokat a tanárokat, akik a Gojdu-liceumban nem voltak hajlandók az inspektor ellenőrzését fogadni, bíróság vonja felelősségre.

A kamara éjjeli ülésén Janca besszarábiai képviselő szólt fel és éles szavakkal bírálja a közgazgatási javaslatot. Beszéde közben Pan Halipa közbekiált: — Annyi demokráciát sem nyújt a javaslat, mint amennyi volt az orosz rezsim idején Besszarábiában.

Erre a közbekiáltásra óriási zaj támad, a liberálisok kitessékelik Pan Halipát.

Óriási tumultus keletkezett, nagy zajban csak dr. Lupu hangja hallatszik: Liberális urak, miért ez a tiltakozás? Pan Halipát nem érte inzultus az orosz uralom idején, önök alatt ez is megtörtént.

Esni fog a buza ára

Az új termésig elegendő lisztkészlete van Nagyváradnak

A rossz agrárpolitika következménye volt, hogy a buzatermő Románia városait kora tavasszal veszedelmes lisztínség fenyegette. A kenyér ára kétszeresen tud drágult, de még kinosabban hatott az a körülmény, hogy komolyan kellett számolni azzal, hogy az új termésig nem lesz elegendő lisztünk. És mert a gabonaimport is igen nehézkes, még az a lehetőség sem kecsesített, hogy külföldi lisztet pótolhatjuk a hiányt. Miután az integrált lisztrendelet se hozott kielégítő eredményt, komolyan kellett számolnunk azzal, hogy visztonlájuk a háború megunt rémét, a kukoricás, nehéz, emészthetetlenül keserű kenyeret.

Nagyvárad lisztbizottsága, melynek dr. Vostinar főjegyző van az élén, azonban szerencsés kézzel elhárította ezt a veszedelmet, a kukoricáskenyér lidércét. Ma nemcsak hogy elegendő liszt áll Nagyvárad közönségének rendelkezésére, de határozott irány mutatkozik az árak érezhető csökkentésére.

Dr. Vostinar főjegyző az igen kedvező fordulatról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az eddig végrehajtott intézkedésekről jelentést tettem a belügyminiszternek, aki távirati jóváhagyását már el is küldötte. Krasmaru államtitkár approbálta az eddigi összes tevékenységünket. Örömmel közölhetem, hogy sikerült a fenyegető lisztínség veszedelmét egészen elhárítani. Az új termésig Nagyvárad kenyér, illetve lisztellátása teljesen garantálva van. A málmok és a lisztkereskedelem készlete annyira komplett, hogy az árakban is csökkenő tendencia mutatkozik. Valószínűnek tartom, hogy már a közeli napokban a piacon áresés fog jelentkezni, különösen a nullás lisztnél.

Dr. Vostinar főjegyző optimista kijelentéseit annál is örömebb regisztráljuk, mert a kenyér árának süllyedése okvetlen kihatással lesz az egész élelmiszerpiacra.

Százezer leles papírlopás a Tipografia Romaneascănál

Két tolvajt és az orgazdát letartóztatták

Két napja nyomoz a rendőrség egy nagyszabású papírlopás ügyében. A vizsgálat megállapította, hogy a Tipografia Romanească papírraktárát a vállalat két alkalmazottja, Davidovics Dezső nyomdavezető és Lörincz Jakab gépneszter hónapok óta dicsmálják.

Előbb csak kis mennyiségben vettek el papírokat, de az utóbbi időben már olyan arányokat öltött a lopás, hogy Moga igazgató az első raktárvizsgálat alkalmával annak nyomára jött. Azonnal jelenléti feli rendőrségen és Starrak Alfréd rendőrkapitány irányítása mellett Borodi komisszár és Kövári detektív megkezdék a nyomozást, amely eredménnyel is járt.

Az alapos gyáru alapján Davidovics Dezső és Lörincz Jakabot letartóztatták a rendőrség és a meglepett emberek azonnal beismerték a bűntöket. Elmondották, hogy hónapok óta lopnak a papírraktárból különféle minőségű papírt és azt Erdélyi Gyula nyomda-szolga kéziköcsin szállította el az orgazdákhöz. Három orgazda vásárolta meg a lopott papírt. Ezek közül Fehér László letartóztatták a rendőrség.

A nyomozás során kiderült, hogy egy valószínű tolvajbando folytatja a papírraktárt. Ma délelőtti újabb letartóztatás történt.

Moga igazgató most a papírraktárt lefárasztja, mert az a gyanúja, hogy a lopott papír, névjegypapír és boríték értéke meghaladja jóval a százezer leit is.

Az orgazdáknál tizenkétezer leit értékű papírt találtak, amely a román nyomda tulajdona volt. Ezt azonnal vissza is szállították. Davidovics és Lörincz azonban csak negyvenezer leit értékű papírlopását ismerik be és így valószínű, hogy többen is bűnrészesek.

A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást és számos letartóztatás várható.

Megnyílik ma vasárnap délután katonazene mellett a Tace Ionescu Körös utcai (volt Corzó) **zóna étterem és kert-helyiség,** mely az új társtulajdonos Gubóczi Lajos vezetése alatt újra visszanyerte jó hírét.

Havi abona étlap szerint . . . 1600 Lel
Nem étlap szerint . . . 1200 Lel

Állandóan zónareggeli.

Új adókövető bizottságot szervez a pénzügyigazgatóság

A pénzügyminiszter elrendelte, hogy június elsejéig az adókövető bizottságoknak be kell fejezni az adókövetéseket. Egy speciális bizottság már működik Iliescu György szub-adminisztrátor vezetésével, amelyben a várost Benedek Aladár tanácsos, Klemens Rezső jegyző, a kereskedőket Schönbberger Armin és Komlós Aladár képviselik. A vidéki vállalatokat Csernák Béla elnöklével működő bizottság adóztatja meg. Az idő előhaladásával a pénzügyigazgatóság kénytelen volt egy új speciális bizottságot szervezni, amely az iparvállalatok és részvénytársaságok egyrészt átvészi. A bizottság hűtőn kezd meg működését.

A bizottságba a következő kereskedők közül sorsolták ki azokat, akik az adókövetéseket képviselik:

Piaff Kálmán, Barna Jenő, Hollós József, Bódis Ferenc, Süllgyi Jenő, Rein Jenő, Fekete Miksa, Nieszler Lőrinc, Umann Mór, Rózsa Jenő, Lamm Mór, Madarassy György, Kollner Miksa, Török Gyula, Aszódi Mihály, Faragó Jenő, Bleier Manó, Krammer Mór, Asztalos Jenő.

A pénzügyigazgatóság itt közli, hogy azon az iparvállalatok és részvénytársaságoknak, amelyek nem adták deklarációkat, hivatalból állapítják meg adóalapját a ezeket a deklaráció elmulasztásáért az adó negyedével és felével büntetik.

Ez a szigorítás váratlanul éri azon kereskedőket, iparvállalatokat és részvénytársaságokat, amelyek tavaly sem adtak bevallást csupán arra szorítkoztak a bizottságok, hogy az adóalapot hivatalból állapították meg, de büntetést velük szemben nem alkalmaztak. Eég büntetés volt az, hogy az érdekeltek lemondtak a tárgyalások előtt érvényesíthető levonások, beszámítások és jövedelemcsökkentések érvényesítéséről s nincs indokolva az, hogy az adó negyedével és felével büntessék azt, aki lemondott a deklaráció révén elérhető adóalapleszállításról.

Tudomásunk szerint más városokban az adóbevallásokat a tárgyalásig elfogadják a bizottságok abból az okból, mert a részvénytársaságok és vállalatok a mérlegeket csak a legutóbbi időben tudták összeállítani s nyilvánosságra hozni. A kincstárnak nem is lehet érdeke, hogy igazolt esetekben a bevallást ne fogadják el és büntessen.

A pénzügyigazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy a bíróságok szervezéséről szóló törvény szerint a 100.000 lej adóalappon feldíj adóalap elleni felebezések felett ezentul nem a legfőbb semmítőszék, hanem a királyi táblák

ítélkeznek. A törvény életbe léptetése a bíróságról már visszaküldi a felebezési ügyeket, amelyeket a pénzügyigazgatóság adja a királyi táblához. A tábla nem idézi meg a felebezőket, de a hirdetőtáblán kifüggeszti a tárgyalás idejét.

Zágoni Szabó Lily

Idéss, törekény fixikumában a műveit örök nyugtalansággal; képein egy föltétlenül nagy, hivatott festőtalentum forrongása. Zágoni Szabó Lily, miután a budapesti Képzőművészeti Akadémiát elvégezte s miután Nagybanán az iskolás studiumokat megszüntette benne a nykolónia friss impressionizmusa, tefele forró önmagához.

Még nem találta meg önmagát teljesen. Még látni rajta a hatásokat — sokoldalúságban is jelentős lényező éppen a hatás — arktól pályájuk kezdetén a legnagyobbak sem szabadulhatnak. Kifejező ereje már csak nem teljesen, de Zágoni Szabó Lily önmagát így csak most kezdi tudni kifejezni.

A Hírlombban rendezett kiállításanyagában nagy részt figurális festmények dominálnak. Ezek között egyik legérdekesebb munkája „Almaszedők”. Szabó Lily menten mindenki csodálatát a valószínűleg vetíti vissza a természet kiváltságosan reális látásával. „Templom előtt” című képén az architektónikus tér napsütötte nyugalma jóeső harmóniát hangolja a templomból kiömlőnek nézők mozgalmasságát. Egyik heverő aktja, róshaju nő a háttér beamerikus kompozíciójával határozottan jelöli az utat, amerre a műtől felelő sulyosabb problémák kutatásait előreláthatólag haladni fog.

Nagyon sikerült a közönség széles rétegeinek is föltette tetsző munkák Szabó Lily mellettben előadott virágcsendéletei.

A művészeti kiállítás legfőbb mértékén kiérdemli a közönség mentől intenzívebb megtekintését annál is inkább, mert Zágoni Szabó Lily műveinek szinte példátlan olcsón állottát meg az árait.

Kolozs sós fürdő

Június hó 1-én nyílik meg „Ida Pensió

Kóser konyha. Azonkívül orvosi rendelő, verszegény, asztmás, cukor, gyomorbetegség és gyónak Dietés vegetár konyha. — E öjegéseket május hó 28-ig Oradea-Mare, Str. Nicolae Zsiga 30. június 1-től Kolozs fürdőre kérek. Napi penzió: mérsékelt árban.

V. Trencsiner Ida.

A Dorotheum

kellemes és hűvös árverési termében

ma, vasárnap d. e. 10 óráko

a következő tárgyak kerülnek mindeáron eladásra:

25 drb. különböző eredeti festmény, 1 facsillár, 2 márvány kerti asztal, kézimunkák, szőnyegek, tennis rakettek, porcellán étkész és kávék szervizeszekek, szentképek, 2 masszív gömbölyű szalon asztal, egy orosz szamovár, márkás régi porcellánok (vitrin darabok), 1 vitrin, gobelinek stb.

A terem kellemes hűvös és üdöhl van mindenki rendelkezésére, aki árverés megkezdése előtt érkezik.

Egy pár napra
prolongálva!

CSENGERY DUCZY
prima ballerina a Parisien Grillben

Ezenkívül nagy
változatos műsor

A költő és az asszony

Tessitóri Nóra estélyének bevezetőjéül írta
Tabéry Géza

Eger felé vágatott valaki fekete pásztorban, Talpig fegyverben a huszti tölgyerdők alól... A fekete báró szabadult két évi rabság után azokról a végekről, „ahol keletkor a sok szép madár szót, s meztlen jó illatot, az ég szép harmatot” nyújtott a tizenhatodik évszázad vitézeinek. A fekete báró fekete lovának acél patkói úton kidobolták a lovas verseit:

„Vitézek mi lehet

E széles föld felett

Szebb dolog a végeknél?”

Balassa Bálint behunyta a szemét. Ajjajon kitartott-e mellette Losonczy Anna, mialatt ő Huszton raboskodott? Árt-e rá Egerben a nő, akinek gyémánt-prészetet küldött három igazgyönggyel, akik közül a középső, a legnagyobbik jelentette az ő nagy szerelmüket s a kettő, szélsők, a kicsinyek Losonczy Anna s író Balassa alázatos kis személyiségét jelentették a szent, nagy gyöngyszem; a szerelem előtt.

A fekete hátsó félreugrott.

Balassa belevágta vékonyába ezüst arkantúját s a végvidéki erdők ismét ébren tüntek hátrafelé. A költő úgy rezte ebben a percben, hogy már közel van az asszony, aki hisz a költőben és egész lényével olvad fel a költő hódolatában. Ugy képzelte, hogy a rös asszony lesz a várvavárt. Szabályos, első nézésre hideg orcájú, csak azután edezni föl a szája körül egy libbenő mosolyt. Görögösen egyszerű lesz a mozdulat és ő maga magyarosan fájdalmas, komoly. Losonczy Annában, hajdani szeretőjében várta az asszonyt, aki hisz az írásaiban.

Harmadnap Eger. A fekete ló megrokkann a város alatt s a fekete ember szavalog bandukolhat be a várkapun...

... Losonczy Annát, Balassa kedvesét akkorára Ungnád Kristófnának hívták az egriek.

Kétszáz év álom. Azután feltámad a költő. Kicsapott debreceni diák tógáját ölti magára a lelke. Nyugtalan vére ritmusára megint nekivág a széles magyarföldnek. Pozsonyban országgyűlés van. Győrben Napoleon hatalmas fantómja ellen berzenkednek a felkelő magyar nemesi csapatok. A költő Komáromban verset ír a nemesség felkeléséről. A versét egy Vajda Júlia nevű hölgy szavalja el, aki később Lilla néven fog belibegni a magyar irodalom történetébe. A nő szép. Akkori viselet szerint a haját arca két oldalán vastag tincsekbe fonva viseli. A költő már lángragyúlt: igen bizonyos ez a nő az, akinek az ő kóbor életében el kellett következnie, aki bizik a költőben, aki hisz benne. Csokonai, hisz és egész lényében fel fog olvadni a magyar zsenialitás imádatában.

Egy este együtt olvassák De La Harpe francia versét Csokonai és Vajda Júlia: „Ma main ivressamment j'égare sur ma lyre; J'obéis à mon coeur, j'obéis au délire, Sans études et sans soins.”

A szemük egymásba mélyed. Csokonai érzi az üdvöt: megtalálta az élet szépségét, az asszonyt, akit hiába kerget századok óta a nyomorúságos magyar írói sors. Az asszonyt, aki csak a költőnek fog élni és az elhivatottság érzésével súlyosítja el kis önzéseit az istenített poéta lábai előtt!

... Csokonai tolla alól felfakadnak a Lilla-dalok és Vajda Júlia rövidesen férjhez megy: — egy gabonakereskedőhöz, akinek jól rakott bérkái úsznak a Dunán.

... Kevés kivétellel a többiek elől is riadtan menekül az asszonyideál. Futott az élet ragyogó szépsége, tüntek az elérhetetlen asszonyi vállak, elbiggyedtek vágyaik elől a megkívánt ajkak. Mert jaj, aki eljegyezte magát a sűrű magyar lanttal, koldusa lett saját életének. Vajda János egy életlen keresztül önkínzó, dülhött, keserű versekben vezekelte le a pilálatot, amelyben szemét egyszer a fűndöklő Ginára fölemelte. Schönbrunnban lihegve állt meg fehér szobrok előtt, Olaszországban belerohant a nyári éjszakába. Kereste ő is az asszonyt, akiben a hitét megtalálta s nem lelte ő sem sehol. Petőfit korai halála, Berzsenyit s Aranyt az anachoréta vérmérsékletük övta, hogy el ne bukjanak az örök szép és örök asszonyi után való, hiábavaló vesszőfutásban.

Évszázadok óta kergetik végzetesen költők, magyarok az asszonyban testesült szépségeideált, amit eddig nem értek el még sohasem. Sem Balassát, sem Csokonait, sem Vajda Jánost, sem a többi nagy szerencsétleneket asszonyi megértés nem kárpótolta azért a martiriumért, hogy egyszer a magyar verscsinálás gályapadjára mellé telepedtek.

Balassa óta negyedik évszázad, Csokonai óta több mint száz esztendő, Vajda János óta is két emberöltő hanyatlott semmibe. S a fekete báró jóillatu mező, a kicsapott debreceni diák tihanyi tájai némán vártak ezalatt valakire. Asszonyra, akinek aikkán az ő szavaik megszépüljenek. Balassa Losonczy Annára, Csokonai Lillára, Vajda János Ginájára várt. Az egyik azt várta, hogy a „várvavárt” hideg orcáján csak nagysokára lehessen megpillantani egy libbenő mosolyt, hogy a Várvavárt mozdulatai görögösen egyszerűek legyenek és ő maga magyarosan fájdalmas, komoly. A másik arra várt, hogy arcára kétfelől barna tincsekben szelidüljön a fűrt, a harmadik a hideg Gina szellemi fölényét sóvárogta az eljövendőben.

Emberöltők, évszázadok teltek, amíg egy asszony megindult az elhivatással. Ugy, ahogy a fekete báró, meg a kicsapott légatus, meg a többiek megálmodták a jövetelet. Jött a rendületlen hitével költők szavaiban, felolvadva hódolatában halott és élő lantosok iránt. Jött és Losonczy Anna, Vajda Júlia, Gina s a Petőfi szerelmeinek nevében ma este engeszteli ki elpihent virágénekeseit, anakreoni dalnokokat, látnokokat, költők szeretszort hamvait a legszebb csengésű magyar élőnyelven Tessitóri Nóra, a mi megérkezett, megváltozó társunk a magyar átkosságban.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém értesíteni, hogy kézműárú üzletemet Str. Avram lancu 5 alól Avram lancu (volt Kossuth-utca) 2 alá helyeztem át, hol a legújabb nyári újdonságok legolcsóbb árban lesznek árusítva.

Vitréal Vilmos

FIGYELEM!

„CHIC” BÖRRUHASZALON

üzemél Calea Victoriei 1. szám alól áthelyezte

Bulv. Reg. Ferd. 20. sz. alá

FIGYELEM!

A spiritizmus felveszi a harcot

Nem is történhetik másként. A spiritizmus, amely annyi leleplezésen és kudarcra ment keresztül, nem tarthatja magát a splendid isolation, a fénylő elkülönöttségben, nem hízódhatik vissza a szénszok felfohalmába, mert nyílt ellenfelei már ostromolják a falakat s egyes helyeken már betörték a spiritizmus területére. Az első nagy leleplezés volt a Blavacky asszonyé, akit Indiában csaláson kaptak s azóta sorozatosan kiderítették a legtermékenyebb médiumokról, hogy csalók a világ. Némelyik öntudatosan és céltudatosan, némelyik pedig jóhiszeműen. A spiritizmus ellenfelei mindhangosabban mondják, hogy világosságot kell teremteni a spiritizmus által felvetett kérdésekben s meg kell rostálni az anyagot, amelyet a spiritizma társaságok összegyűjtöttek s jó részt ki is adtak könyvekben.

A világ spiritisztái tehát elérkezettnek látják az időt, amikor mindenki szemeláttára a nyilvánosság előtt beszámolnak arról az ötven évről és munkásságról, amely a spiritizmus első tudományos kísérletei óta eltelt. Szeptemberben hívták össze a világ összes spiritizma egyesületeit és spiritisztáit, akik tudományos foglalkoznak a szellemi világ vizsgálatával s átakarják hidalni a mely szakadékok, amely az élő embert az elhalt világtól elválasztja.

A spiritiszták száma a háború előtt is tekintélyes volt, Amerikában, Angliában, Olaszországban s Párisban sok százezer tagja működött a szellemvizsgálóknak. A háború után rendkívül megszaporodott azok tömege, akik a szellemvilággal való érintkezést keresik s kutatják azon jelenségek okát, amelyeket képlegintéssel nem lehet elintézní, sem csalással, véletlenel, vagy tévedéssel megmagyarázni. Ezek között igen sok jóhiszemű ember van, keresztyének, akiknek látomása van a más világról, a pokol és tisztító tűz félelmétől szoronganak.

Meg kell vizsgálni ezeknek látomásait, képzelődéseit, a médiumok által szolgáltatott anyag eredetét, létrejöttét s valószínűségét. Lépenek a médiumok nappal a kongresszus elé s ellenőrzés mellett produkálják szédületes értesüléseiket a más világról s az ott tartózkodó lelkekről. Jöjjen elő a szellem napvilágnál, ne sötétben s engedje, hogy lefotografálják. Szóljalon meg a megtestesült lélek s emelkedjék fel az asztalra a nyílt pódiumon a levegőbe, de ne nyuljon hozzá a médium s ne rugja a lábával. Minden történjék érthetően, világosan, család kizárásával, tudósok és laikusok szemeláttára. Akkor hinni fogunk a szellemekben s abban a léleknek halhatatlanságában, amely az ember életakarata.

(sz)

Kerti burorok olcsón Kalendánál

Legjobb lemmiszcipók Reichardnál

Villamos felszerelési vállalkozó Stern
Telefon: 5—56.

MA-YONG

ujra kapható

Kálmán ékszerésznél.

Kenéz Ferenc úri szabó Str. Ciorogarii 29. Angol szövel újdonságai különlegesen, mérsékelt árak!

NYILTTÉR*)

HÁZASSÁGI AJÁNLAT!!

Többszörös milliomos,

35 éves, idealista fiatalember ezuton keresi gyönyörű házadon ismeretségét (hozomány mellékes) házasság céljából.

Csak azon hölgyek jelentkeznek, kik

Kovács Testvérek nagyáruházához, Oradea-Mare, Sass-passage

„Pünkösdi álom“ jelige alatt intézett ajánlatukban minden kétséget kizáróan igazolni tudják, hogy teljes kelengyüket, selyem- és szövetségüket az országSZerte előnyösen ismert Kovács Testvérek nagyáruházában szerezték be.

MEGJEGYZÉS: Azon t. szülők, kik leányaik boldogulását szem előtt tartják, ezuton kértnek, igyekezzenek leánygyermekük pünkösdi álmát megvalósítani, siessenek selyem-, szövetség-, vászon-áru szükségletüket Kovács Testvérek nagyáruházában sürgősen beszerezni.

*) A fenti közleményért a Kovács Testvérek-cég vállalja a felelősséget.

Elárvult gyám-ügy

Irta: Verner Kálmán, ny. várm. ár. elnök

Minél kezdetlegesebb viszonyok között élnek az emberek, annál állandóbbak életviszonyaik s ez azt hozza magával, hogy annál egyszerűbbek és hosszabb életük az életviszonyaik szabályozására szolgáló törvények.

A régi világban az assyrokknál és zsidóknál csak két, a rómaiaknál pedig mindössze csak 12 táblára voltak bevéve az akkor még a hatalom szimbolumaiként tekintett törvények, de már e régi világban is szinte félt a törvényhozó a törvények megváltoztatásától, mint pl. Solonról is azt olvassuk, hogy inkább 10 évre elköltözött hazulról, nehogy a törvényeket illetőleg újabb és újabb változtatási javaslatot legyen kénytelen tenni.

Ebből magyarázható meg az, hogy az életviszonyoknak a fejlődésszülete megváltozásával a törvényhozó előtt azon kötelesség lépett előtérbe, hogy lelkiismeretesen, körültekintő gondossággal, úgy hozza meg a törvényt, hogy az az életfejlődés dacára az életviszonyokra hosszabb ideig legyen alkalmazható.

Törvényeink között alig volt oly jól megalkotott, az élet rohamos fejlődése dacára generalis megváltoztatásra alig szorult törvényünk, mint a gyámügyről szóló 1877:XX. t.c.

A saját ügyei vitelére képtelen árvák és gondnokoltak érdekeit a magyar törvényhozás minden időben hogy mennyire felkarolta, azt a már Szt. István idejében alkotott törvény és az azóta hozott módosítások és szabályozások eklatánsul igazolják.

Ezen felkarolásnak tudható be az, hogy a demokratikus felfogás érvényesülésével a legnagyobb körültekintő gondosság lett fordítva a gyámügyi igazgatásról szóló törvény megalkotására. Ez a törvény elrendelte, hogy a gyámhatóságot a vármegyék árvaszékeik után gyakorolják.

Az az intézkedés, hogy az árvaszék tisztviselői a törvényhatósági bizottság által választottak, hogy az árvaszék által tartani köteles üléseken a törvényhatóság által kiküldöttek is mint szavazók részt vehetnek, hogy az árvaszék végrehajtó közegei gyanánt a szintén választás után hivatalba kerülő szolgabírák és községi előjáróságok jelöltenek meg, hogy a felelősségek alkalmával az árvaszék intézkedéseit a törvényhatósági bizottság által kijelölt u. n. gyámügyi felelőviteli küldöttség bírálja felül, még ha a rokonok beavatkozása, a család tanács behozatala a kötelező gyámi és gondnoki tisztek felállításától el is tekintünk, mind azt igazolják, hogy a fejlődött korrall az árvák és gondnokoltak ügyeinek intézésében az egyeseknek minél több beleszólási joga kellett hogy biztosítsák és pedig ama cél elérése végett, hogy a saját ügyeik elintézésében védelemre szoruló az élet nehéz küzdelmeiben még erősebb támaszt nyerjenek, mint hogyha az ügyeik elintézésére hivatott legközelebbi hozzátartozójukat el nem vesztették volna.

Hogy pedig az 1877:XX. t.c. a gyámügyi közigazgatást a legfontosabb állami feladatnak tartotta, az kiválglik nemcsak abból, hogy már maga a törvény megállapítja az árvaszékeknek alkalmazandó tisztviselők minimális létszámát, hanem magát ezen tisztviselők szükségelt képesítését is és továbbá azt is kimondja, hogy érvényes határozatok hozatalára legalább 3 tagból álló tanács intézkedik és továbbá abból is, hogy a kiskorúak és gondnokoltak pénzbeli kezelését is az árvaszékre bizza akkor, midőn kimondja, hogy abból egyesek részére megfelelő fedezetre kölcsön adható és csak azt a jogot ruhazza magára a törvényhatósági bizottságra, hogy névszerinti szavazattal, azonban a szavazóknak károsodás esetén teljes felelősségük fenntartásával jelöljék ki azon jöhitei pénzintézeteket, melyeknél a pénzkészlet előnyös kamatozás mellett elhelyezhető.

És tényleg, hogy a gyámügyi közigazgatás mennyire fontos és hogy ezen igazgatást kizárólag teljesített gyámhatóság intézkedése nemcsak az érdekelt családra, hanem a társadalom minden rétegének személti és vagyoni viszonyaira mennyire kihatók, hogy tehát mennyire államfenntartási érdek az, hogy a gyámügyi közigazgatás a közérdek iránt érzékeny bíró, a magánjog és közigazgatásban gyaránt otthonos, teljesen megbízható, tisztán becsületességgel, az életviszonyokat láposan ismerő és magokat csak ezen ügynek szánt tisztviselők által tanácsul leltassák el, ennek igazolására teljesen gendő, ha a gyámügyi közigazgatás gyámhatóság körébe vágó feladatokat vizsgáljuk meg.

A gyámügyi közigazgatás megellátásának vizsgálja a születéseket, mint a gyermekek születését és kell, hogy elbírálja a társadalmi szempontból is azokat és a gyermek elhalálásától hátrányt tapasztal, feladatok jól felfogva, a hátrány elhárítása iránt gyámhatóság vényesítés, örökbe fogadás, tartásra helyezés és ha vagyon van, az örökösök igény megállapítása iránti intézkedésekkel kell hogy gondoskodjék.

Intézkedése keretébe tartozó az, hogy elbírála tárgyává tegye az ujszülött életfenntartási, családi körülményeit és az intézkedést az elhagyottá nyilvánítás, az eddigi környezetből való kivétel utáni megtegye és pedig oly irányban, hogy a gyermek a hazának hasznos, tehát nem a társadalom segélyére szoruló, hanem magát önjelőlől eltartani képes polgárrá neveltessek.

Az is gyámhatósági feladat, hogy a gyámhatóság a fiatalok bűnösök lenőriztessenek a fiatalok bűnösök megfelelő intézkedéstét után a társadalom az évek múltán hatványozódva a gyámhatóság hajlamok születe bűnfentető cselekmények elkövetésétől mentesüljön.

Gyámhatósági feladat az együttélés figyelemmel kísérése, a törvényes házasságok megkötésére szorítás, ezen házasságok érvényessé tétele körüli eljárás, a házasságok megtámadhatóságának elenyészése, tehát az aziránti intézkedéstét, hogy a társadalomban a vallás és erkölcsi alapjait téren is érvényesüljön.

Az elhalálozások megvizsgálása két szempontból is gyámhatósági feladat, egyrészt mint az örökösök jogszerezési ténye, vagy vagyon nemléteben a társadalmi kötelezettségek jogalanya.

Hogy ezenkívül gyámhatósági feladat az is, miként az önjelőlől saját dolgaikat elvégezni képtelenek, a gyámhatóság szoruló árvák és gondnokoltak ügyeire pontosan ellátassanak, hogy a családi vagyon ne csak megtartassék, de szaporíttassék, az már épp oly közsímsert, mint abbéli közsímsert, hogy a hadiárvák helyes irányban való fejlődésére gond fordíttassék és hadi rokkantak és hadi özvegyek ügyeinek mikénti elintézése ellenőriztessék.

(Folyt. köv.)

Gabonaszák, vízmentes ponyva, kendertömlő, Splitzer szák kereskedőnél, N. Jorga (Zöldfa-utca)

A Nagyváradai Kath. Népszövetség és a Nagyváradai Népszövetségi „Hangya“-Fogyasztási Szövetkezet Igazgatósága fájdalomtól lesújtva tudatja

Dr Stokker József

igazgatósági elnökének az elhunytát. Szövetkezetünk életében kifejtett burgó működése és irányítása, felelősségtelenné tette nevét előttünk mindenkori, s nemes emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Temetése f. hó 17-én, vasárnap d. u. 1/2 5 órakor lesz Ciorogariu (Uri)-utca 9. sz., melyre a Kath. Népszövetség minden tagját meghív:

az igazgatóság.

Így váradi fiatalember, aki megvalósította az álmait

(Budapesti levél.) A Nemzeti-Constantin abbé játszásk, Uj-parádés szerepét Mihályfi alakítás, innepi előadás van, jubileum. Az udvart, páholyokban József főhercegek és armány nem egy tagja ül ott a prosceniumban. A közönség, mely ezen az eseményre Nemzeti parterren is szokatlanul meggyűlt össze érdeme szerint megkoronázott, Zsong a nézőtér és kellemesen izgatott, nem mindennapi látványosságban részes. Itt van gróf Bethlen, Wlasz h báró, a mágasok ismert serege vásáros egyesülésükben ragyogó asztalokkal. A kritikusok székekben Rácz Jenő, Szász Károly s a baloldalon van nevek, mint Porzolt Kálmán és Rácz Jenő. Nézzük meg a műsort, — a zlap a következő neveket tünteti fel:

Constantin abbé — Mihályfi Károly
Han, keresztília — Harasztos Gusztáv
Paul de Lavardens — Uray Tivadar
Scottné — Várad Aranka
Ils Bettina Percival — Somogyi Erzsé
Lavardens grófné — Csillag Teréz

Szép nevek így egymás mellett, de a di szemnek egy különösen kitetszik, mszerepben ünnepeit Mihályfi mellett szereplő nagyváradi fiatalember: Harasztos Gusztáv. Nálunk csak inkább így zik a családi név: Haverland. Egy éve is, hogy elkerült közülünk, öt éve. Bizony nem is sok. De végtelen távolság, amely a nagyváradi kis zügyi számtisztól a legelső magyar pad Romeójáig vezet és Halévy Jean-Shakespeare örökmárványba formált jáig, Peer Gyutit és Sámson Mihályig. Harasztos Gusztáv ezt az utat tette a nagyváradi poros kis íróasztaltól év alatt anélkül, hogy bármilyen más seége lett volna, mint a tehetsége. A teége, ez a ritkán elfogadott protektor aszása aeroplánjába, hogy a magyar színás tetejére repítse, azok közé, akikkel kalap levéve lehet beszélni. Akik köé a mult Odry, Gál, Jászai a nagyasáay s a jelen Kiss Ferenc, Uray, Pethő, gygyi Erzsé, a színpadi csuda, aki a akadémia második osztályából egyikról a másikra lett vezető tagja a Nemzínháznak. És a tradíció Ujházy, ffi, Gyenes László, Pethes...

Egy nagyváradi titokban álmodozó lemler, aki bátor volt, nagyon bátor, mbeszállt a kicsik gúnyjával, a nagyok z akaratával, a tehetségtelenek stréségével. Átvágta magát az ismeretlen borzasztó ködtengerén, keresztül láá a vidéki színészelet fanyar ingováin és győzött. És a győzelemben is ény és amikor egy budapesti újságíró el a kérdéssel fordult először hozzám: — Mit szólnak Nagyváradon Harasztosoz?

Nem lehetett semmit se válaszolni, zen a váradi ha eltéved a Nemzeti házba a Halló Amerika megtekintésén, a valószínűleg nem is tudja, hogy a apatikus szöke bonviván, akinek kifáa tapsolnak a bakfis tenyerek, a m osunkból indult el.

Budai kétszobás, saját butoraival bevezett lakásán ülök szembe Harasztos ztávvál. Megkérem, mondja el a törtétét, mondja el, hogyan lehet a lehet valóság, a nagyváradi számtiszt a mzeti Romeója.

— Ugy volt az, — mondja Harasztos zstáv, — hogy sokáig ápoltam én titok szegyenkezve azt a tervet, azt az ál-

mot, hogy színész leszek. Nem mertem elmondani senkinek, hiszen a legjobb barátaim is kinevettek, amikor egyszer a Rozály és a Stepper közt erről az én nagy becsvágamról beszéltem. Mégis elkezdtem tanulni, szabad időmben Gazdy Aranka volt a mesterem, ez a tehetséges heroina vágásu nemcsa színész, talán emlékeznék még rá Váradon. A nagy nap, első fellépésem 1918-ban volt, kevéssel a háboru befejezése előtt, a Névtelen aszszony ügyésze volt a szerepem. Hát szavaltam... Ugy, ahogy az akkor iskola volt s még ma is az vidéken. Roppant hatásos voltam, tapsoltak, talán még sirtak is. Az anyám biztosan, mert azt akarta, hogy maradjak az államnál, mint az apám, meg a nagyapám. Az előadás után jó kritikákat kaptam, köszönöm a sajtó akkori munkásainak. Ezekkel robagtam fel Budapestre, ahol Bárdos Arthur hallgatott meg. Azonnal kaptam szerződötési ajánlatot, de azzal a feltétellel, hogy két évig csak kis szerepeket fogok játszani. Hála Istennek, okosan cselekedtem, mert beláttam, hogy a vidék jobb iskola, lementem Temesvárra. Sebesen volt mindvégig a direktorom, előbb Temesváron, aztán Miskolcon, meg Budán. Budán tüntem fel Hevesi Sándornak, a második direktoromnak, a Nemzeti igazgatójának. A Hamletben látott és Peer Gyntben, meg parasztszerepekben. De a paraszt nem metiém, ezért féltem is, amikor Kiss Ferenc távozásával engem nézett ki Hevesi Sándor és szerződötött a legnagyobb parasztszínész utódjának. A Süt a nap Sámson Mihály volt az első szerepem a Nemzeti-ben, amelyet Kiss Ferenc hagyott árva. Eljátszottam harmincszor, a huszonötödik előadásn a színház babérkoszorúval jutalmazott meg. A szerző, Zilahy Lajos csak egy kifogást mondott az öltözömben, azt hogy nem elég szegletes és nem elég napégetett a kezem. Ebben, bevallom, igaza volt. Kiss Ferenc most már visszatért és én megmaradhatok ideális szerepkörömben, Shakespeare figuráinál, meg azoknál az alakoknál, ahol a líra nem determinálódik szűkebb határok közé, hanem az egyetemes emberi lélek viharzásából fakad. Szerelmes színész vagyok, kétszeresen az, szerelmes a mesterségembe...

— És harmadik eshetőség nincs?

Harasztos Gusztáv egy kicsit, nagyon kicsit, mint Jean miss Bettina Percival és a jószág abbé előtt, elpirul.

— Nem tudom, nem hiszem... nem lehet most még. Most minden ideg, minden figyelem, minden gondolat egyetlen parancsnok előtt áll feszült vigyázzba a fedélzeten, ez a Művészet. Erdemes...

Igen érdemes. A nagy bordófüggöny előtt mindössze négyen: Gál Gyula, Harasztos Gusztáv, Beleznay Margit, Somogyi Erzsé. A közönség tapsol és előre tözdu. A művészek meghajlanak. A közönség tapsol. Egy államtitkár mandzsettájából kiugrik a gomb. És játszottak még Nagy Adorján, Uray, Pethő Attila, Gabányi és egynehányan.

Bárdos László.

BŐRBUTOROK

ruganyos matracok, hencserek, hajlitott garnitúrák kapható és megrendelhető KOVÁCS JÓZSEF kárpitosnál, Deák Ferenc-utca 1. sz.

BANCA AGRARA DINORADEA-MARE S. A.
Nagyváradi Agrár Takarékpénztár R. T.

Erdély és Regét egész területén ujonnan beszervezett levelező hálózata alapján, kifizetéseket, beszédéseket, utalásokat, legkedvezőbb feltételekkel gyorsan teljesít.

Forraikozik a bankkzlet minden ágvál. Betéteket folyószámlán és könyvecskén felmondás nélkül is előnyösen kamatoztat.

Telefon: 6-14, 6-58, 6-62, 7-96.
Magán páncél-szekrények.
(Safe Deposits.)

Szakképzettséggel bíró önálló férfiszabó munkást

ki műhelyvezetőnek is alkalmas, továbbá elsőosztályu nagymunkásokat s gyakorlott kézimunkásokat keres a

For Gentlemen uri divat szalon

A Félix gyógyfürdő ünnepélyes megnyitása!

Megnyilt az uszoda!

A Félix-gyógyfürdő folyó hó 17-én

vasárnap

tartja szezonnyitó ünnepélyét

A zenét Rácz Gusztáv temesvári hírneves zenekara szolgáltatja.

Közvetlen fürdővonatok

Állandóan 2 személyszállító autó áll a Sas előtti téren a Félix fürdőbe kiránduló közönség rendelkezésére.

Megnyilt az uszoda!

Megnyilt az uszoda!

Női pongyolák már 175 Leitől
Női kabátok . . . 1000 Leitől
Női szövet ruhák . 450 Leitől

a legszebb kivitelben.

Model áruház

Strada Vlahula (Szent János)-utca 6.

Angol tavaszi DIVAT-SZÖVET, ujdonságaim megérkeztek
Elsőrendű URI RUHÁKAT készíték szolid árban. Pontos kiszolgálás
SCHWARTZ MÓR
uri-szabó. Str. Avram Iancu (Kossuth Lajos-utca) 14 sz.

Egy tömeg varrott szandál, vászon,

1547

enisz és selejtes Carmen-cipők érkeztek a

Selejtes cipőáruházba

Színház-utca 4.

Olcsó árak!

Bihardiőszeg harca legelőiért

Csökken az állattenyésztés és elszegényedik a lakosság, ha nem kapnak legelőt

Bihardiőszeg, május hó. (Kiküldött munkatársunktól.) Valaha a bihardiőszegi állomásnak igen nagy forgalma volt és különösen ősszel naponta több vagon élőállatot indítottunk Budapestre és Bécsbe, — mondja Bika, a bihardiőszegi vasúti főtiszt, — ma azonban érthetetlen okból ez az állatexport a minimumra csökkent...

Csak végig kell menni egyszer Bihar-diőszegen, csak beszélni kell néhány emberrel és megadhatjuk mi a választ Bika urnak.

Ha a helyzet így fejlődik, egy-két esztendő múlva teljesen megszűnik a híres diőszegi állatexport. Ha nem segítenek az illetékes urak a helyzeten, a dúsgazdag község elveszti egyik főkereseti foglalkozását, az állattenyésztést, mert nincsen elegendő legelőjük.

Aránylag ma is tekintélyes jószágállománya van Diőszegnek.

1200 legelősertés,
600 simentháli tehén,
800 magyar fajtehén;
300 ló és

250—300 gulyabeli jószágot hajtának ki tavasszal a legelőkre.

A községi lakosság tulajdonát képező legelőterület amely minden földtulajdonos nevére külön-külön van telekkönyvileg bekebelezve birtokrészenként, nem sokkal haladja meg az ezerholdat.

Ez a terület a jószágállomány részére kevés volt és a lakosság mindent megtett, hogy újabb legelőterülethez jussanak. Szívesen vásároltak volna földet, de az impérium átvétele előtt nem volt eladó föld Bihar-diőszegen.

Amikor az agrárreformot megvalósították, a lakosság biztosra vette, hogy végre a határban kisajátított földekből kaphatnak legelő területet is. Érthető elkeseredést okozott tehát, hogy ehelyett még a meglévő legelők közül is kisajátítottak házhelyek céljára kilencvenöt holdat.

A lakosság mindent megtett, hogy ezt a kisajátítást megakadályozza, de már lehetetlen volt. Az ijedt, deputációzó parasztnak azonban megígérték a hivatali urak, hogy majd a kisajátított püspöki és grófi birtokból juttatnak legelőt is.

Három esztendeje ez az ígélet csak ígélet maradt, ellenben a házhelyek részére már elvették a kilencvenöt hold területet.

Kétségtelenül megállapították, hogy Vidican Traian főjegyzőt ebben az ügyben teljes jóakarattal vezeti és csak az agrárhatóságok nehézségén mullik, hogy a már kisajátított és használatlan területekből még nem jelöltek ki legelőt.

A diőszegiei már belefáradtak a deputációzásba és kénytelenek állatállományukat potom pénzben elveszítegetni, mert nincs elegendő legelő.

Popovici prefektus ur, Tempelean alispán ur és a megyei gazdasági tanácsos figyelmét felhívjuk erre a helyzetre, mert elérkezett az utolsó óra, hogy megmenthessék a lakosságot a vagyoni romlástól.

(f. s.)

Uj üzlet! **Uj üzlet!**
Heti 100 lei részletfizetésre, férfi és női cipőket a legszebb kivitelben készít mérték szerint
FEKETE
Strada Cuza Voda (Szacsvai-utca) 37. szám

Elegáns finom uriszabóság
Speciel angol szövetek raktáron!
Szolid kiszolgálás! Szolid kiszolgálás!
HACKMAYER
uri szabó, Avram Janon (Kossuth)-utca 2.

Megérkezett

a Bukarestben kilakoltatott kereskedőtől alkalmi úton megvásárolt
óriási árutömeg
a

Körösparti Áruházba

Az eladás az árutömeg elhelyezése miatt

hétfőn délelőtt 9 órakor kezdődik

A tömeg főképpen tartalmaz:

Sima és mintás ruhaselymeket
Crep de chine, eolint
Párisi selyem-eponge különlegességeket
Női és férfi szöveteket
Sima csikos és kockás nyers selymeket
Száda, grenadin, és negeu párisi ujdonságokat
Nyári férfi mosó chatingeket
Vásznak, siffonok, cérna és selymezefireket
Nagymennyiségű különböző nyári mosó árúkat

Helyszüke miatt kényszereladási árak!

Tájékoztatásul:

3000 mtr.	francia mosó marocain kényszer ára most	39
2800 "	duplaszéles kockás pamut szövet kényszer ára most	68
1400 "	vászon kényszer ára most	29
1200 "	siffon kényszer ára most	35

Nem találják a debreceni trafikos-lány gyilkosát

Debrecenből jelentik: A debreceni trafikosleány gyilkosa semmiféle áruló bűnre nem hagyott hátra. Még azt sem sikerült megállapítani, hogy a hidegvérrel dolgozó gyilkos tulajdonképpen milyen eszközzel gyilkolta meg Révész Olivát.

Az áldozatot hat nagyerejű ütés érte, amelyek közül öt halálos volt. A leány négy törést szenvedett, ki volt törve balkezének két uja is. A **gyilkos áldozata fejét valósággal szétverte**. A gyilkos száma valószínűleg kalapács, vagy fokos volt.

A trafik padlóján egy levélre akadtak, amely Kaufmann Béla fűzesgyarmati kereskedőnek volt címezve. A rendőrség most azt kutatja, hogyan került ez a levél a trafikba. Az esti órákban egy olyan bejelentés érkezett a rendőrségre, hogy a gyilkosság napján és idejében két falusi asszonyt már a gyanúsított szürkeruhás fiatalember szolgálta ki. A gyilkos 2 millió 900.000 koronát vitt magával.

Félmillió lelt ítéltek meg Mihályi Irénnek a félixfürdői katasztrófa áldozatának

Tegnap hirdette ki a törvényszék Popovici-Nesselrode-Pop-tanácsa az ítéletet Mihályi Irén kártérítése perében, aki a félixfürdői katasztrófa alkalmával súlyosan megsebesült. Több mint egy esztendeje folyik már a per és öt érdemleges tárgyalást tartott a bíróság, amelyen dr. Markovics József, aki nagy alaposággal készítette elő a pert, képviselte Mihályi Irént.

A bíróság hosszas tanácskozás után **ápolási költségek címén egy félmillió lei megfizetésére kötelezte a CFR-t**.

Ezenkívül Mihályi Irén részére élete végéig havi kétezer lei életjáradékot köteles fizetni a vasut.

Dr. Markovics József ügyvéd Mihályi Irén képviselőjében felelősséget jelentett be, mert a számlákkal kimutatott tényleges költségeknek felét sem ítélte meg a bíróság.

Huszonkét millió illetékbírság

Öt napi tárgyalás során tegnap került sor ítéletre az Alumina r.t. illetékhágási ügyében. 1921-ben ugyanis az Aluminiát r.t., amelynek Barátkán vannak bauxitbányái, nacionalizálták. A nacionalizálás azonban eladás formájában történt. A budapesti Aluminiát r.t. eladta a részvényeit egy ujonnan alakított részvénytársaságnak, az Aluminiának, amelyben a Marmorosch et Blank bank és a Miniere bukaresti bányavállalat birtokosként szerepel.

A kincstár képviselőjének adatai szerint a vállalatokat, illetve az összes részvényeket öt millió svájci frankért, akkor ötven millió leiert adták el. A pénzügyi hatóságnak azonban egy szerződést mutatattak be, amelyben eladási árként tíz millió lei szerepelt.

Erről értesült Cherciu János iparinspektor és feljelentést adott be a vállalatok ellen illetékhágás miatt.

Három esztendeje húzódó vizsgálat és ötnapi főtárgyalás után a Dobos-Babics-Balog-tanács tegnap hirdette ki az ítéletet.

A bíróság bizonyítottan látta az illetékhágást, mert a valódi vételár eltitkolásával a kincstár ellen akarták megkárosítani és ezért ezen üzletben szereplő öt vállalatot egyetemlegesen

kétfélmillió illetékkülönbözet és husz millió büntetés megfizetésére kötelezik.

Az ítélet ellen minden vállalat képviselője felelősséget jelentett be.

Az ítélet óriási feltűnést keltett az egész városban, mert ekkora nagyarányú illetékbüntetésre még nem volt példa Nagyváradon.

A Kereskedelmi Csarnok mai választása

A régi kamarai választások izgalmaira emlékeztetnek azok a lázas előkészületek, amelyekkel a kereskedők a Csarnok mai tisztújítására készülődnek. Öröndetes ez a nagy érdeklődés és kár, hogy csak választás alkalmával nyilatkozik meg. Meggyőződésünk, hogy a mai választás az erők komoly és higgadt mérkőzése lesz. Nem akarunk egyik liszta javára sem állást foglalni, de azt elképzelhetetlennek tartjuk, hogy a friss és új erők bevonása karöltve járna olyan érdemes férfiak melőzésével, akik éveken át rendkívüli buzgalommal dolgoztak a Csarnok érdekében.

A Csarnok eddigi vezetőségével egyetértésben összeállított liszta a következő:

Elnökség: (az elnökön kívül) Ügyvezető elnök: Flegman Armin (uj). Társelnökök: Barbu Romulus (uj), Megyeri Ferenc (uj), dr. Stern Ödön. Alnökök: Beck Nándor (uj), Cziller Imre (uj), Krauss Samu, Lengyel Miklós, Mannheim Jenő, Reichardt Dezső, Schönberger A. Armin (uj), Weisz Vilmos. Pénztáros: Grosz Géza. Ellenőrök: Engländer Béla (uj), Jónás Andor, Vidor Manó (uj). Háznagy: Stern Béla. Házgondnok: ifj. Deutsch Ignác. Könyvtárosok: Fon Dezső, Leitner Sándor. Gazdasági bizottság: Elnök: Ullmann Mór (uj). Tagok: Csillag Ignác (uj), Czitter Lajos, Daniberg Ignác, Feldheim Sámuel (uj), Harmati Márton (uj), Klein Mór, Klein Pál, Klein Vilmos (uj), Komlós Aladár (uj), Markovits Hermann (uj), Pásztor Ede (uj), Roth József, Seidmann Ede (uj), Spornáth Zsigmond (uj), Spitzer Bernát (uj), Stern József (uj), Székely Jakab, Waldmann Ernő (uj), Weinberger Lajos (uj), Wittmann Antal.

Iskolabizottság: Elnök: Megyeri Ferenc (uj). Társelnök: Szemere Miklós (uj). Alnökök: Kohn Dávid. Tagok: Bucico Coriolan (uj), Benedek Aladár (uj), Barbu Romulus (uj), dr. Oláh Béla (uj), dr. Papp János (uj), Bartsch Ernő (uj), Bogner Béla (uj), Erdélyi Jenő (uj), Friedmann Hermann (uj), Hajdu Hugó (uj), Kálmán Ernő (uj), Kálmán Oszkár (uj), Kelen Béla, Kertész Márton (uj), Láng Sámuel (uj), Neubrunn Jakab (uj), Preisner Jenő (uj), dr. Sarkadi Lajos, dr. Silbermann Jenő (uj), Sonnenfeld Gusztáv, dr. Váli Péter (uj), Verő Albert (uj), Wertheimstein Viktor (uj), dr. Wohl Márkus (uj).

Választmány:

Arany Albert, Bihari Sándor, Balog Leó Lajos (uj), Barna Artur (uj), Barna Jenő, Balázs Ödön (uj), Beck József (uj), Boros Jenő, Ciuntu Stefan (uj), dr. Demetrovits Elek (uj), Deutsch Ignác (uj), Diósi Lajos, Erdős Zsigmond (uj), Eichner Sándor (uj), Farkas István, Freund Lajos, Freund Herman,

Grünstein Béla (uj), Grünberger Menyhért (uj), Grossu Frederic (uj), Grosz Izidor (uj), Hegedűs Nándor (uj), Hefli László (uj), Hartmann Sándor (uj), Horváth Árpád, Karpf Márton (uj), Kardos Sándor (uj), Katz Rudolf (uj), Engel József (uj), Krets László (uj), Komor Marcell (uj), Kormos Ferenc, Lakatos Gyula (Nagyszalonta uj), Leitner László, Lichtmann Miksa, Löwenstein Zsigmond, Mezei Márton, Mihályi Jenő (uj), Mittelmann Jakab (uj), Moskovits Izidor (uj), Munk Mór (uj), Niszel Lőrinc, Nussbaum Sámuel, Nussbaum Gyula, Papoudoff Theo, ifj. Popper József (uj), Radó Samu, Rippner Farkas, Robitsch Károly (uj), Rothbart A. Ede (uj), Schwartz Soma, Schwartz Samu, Silbermann József, Schönberg Armin (uj), Schleifer Vilmos (uj), Schreiber Endre (uj), Stern S. Endre, Szalai József, Székely Sándor (uj), Szilágyi Géza (uj), Szőke Sándor (uj), dr. Tamás Arnold (uj), Tárday Gusztáv, Torjay Károly, Ullmann Miklós, Vajda Géza (uj), Waldner Ignác (uj), Winkler Manó, Winkler Simon (uj), Wittenberger Sándor (uj), Weisz Ignác (uj), Zavislav Adolf (uj).

Közlöni óhajtottuk volna az ellenzéki mozgalom lisztáját is, azonban ezt — előtünk érthetetlen taktikai okokból — nem bocsájtották rendelkezésünkre.

A Kereskedelmi Csarnok mai tisztújító közgyűlése alkalmából Faragó Jenő úr, az ellenmozgalom egyik vezetője, a következőkben körvonalazta az ellenzék álláspontját:

— A reakció szülte a mi akciónkat. Gépiesen ki akarták kiáltani a Csarnok újabb 3 évi vezetőségét. Ez ellen méltán zúdult fel a mult közgyűlésen önértetesen gondolkodó tagtársaink lelkiismerete. Megakadályoztuk ezt a szegyeint és így kellett mára halasztani a választásokat. Az egész tisztikar és a bizottságok három évre szóló mandátuma függ ettől és mi azt akarjuk, hogy a nagyváradi kereskedelem összességének érdekét megtestesítő Kereskedelmi Csarnok és annak iskolája, melyet nem egyes részvénytársaságok, hanem a tagok zömének pénzéből tartunk fenn, az összesség akarataiból alkotmányos szavazás útján kapja meg új irányítóit és ellenőrzőit.

— Időt és alkalmat adtunk a hivatalos pártmak, hogy közérdekű törekvéseinket kollégális barátsággal magáévá tegye, de ezt a tulsó oldalról büszkén visszautasították. Hogy miért tették, ők tudják, talán a részvénytársaságokra támaszkodva érzik

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

9 órákor

3, 5 és 7 órákor

Ma vasárnap
utoljára

JUDITH

Ma vasárnap
utoljára

Társadalmi dráma 6 nagy felv. — Főszerepben: **Heléna Makowska**. — Dorian film!

Holnap, hétfőn premier

Elynor Glyn regénye

Három hét

Egy királynő és egy polgári származású fiatalember szerelme 7 felv.-ban. Pazar toalettek. — Gyönyörű felvételek. — Ez a film Bécs és Budapestet megelőzve kerül Nagyváradon bemutatásra. Főszerepben: **Conrad Nagel**.

Előzőleg színpadra kerül egy 2 felvonásos vígjáték:

Babgy Peggy, mint egyiptomi táncosnő

Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a Dorian-filmszínház termében lesz megtartva.

fölényüket. Ha ezért, ez is jellemzi a hatalmas hatalom gőgjét.

— Nem hagyhatjuk szó nélkül azt sem, hogy a hivatalos párt a Csarnok egész irodáját, személyzetét hetek óta a kortes célok szolgálatában tartja, mi pedig e nehéz gazdasági viszonyok közepette, üzleti gondokkal elfoglalva, csak a saját erkölcsi erőnkre utalva, készülhetünk a mai napra, amelyen a nagyváradi kereskedelem újabb 3 esztendejének sorsa fog eldőlni. Az igazság a mi oldalunkon van! A többség a miénk lesz!

Erre a nyilatkozatra vonatkozólag a Csarnok régi vezetőségének egyik jelentős tagja a következőket mondta nekünk:

— A multikori közgyűlésen a választási elnök régi szokás szerint felolvasta a jelöltek névsorát, hogy azokat közfelkiáltással megválasszák. Mihelyt szavazást kértek, azt az elnök el is rendelte. Maga a volt vezetőség volt a leghatározottabban amellett, hogy ennek a kívánságnak eleget kell tenni. Teljesen gyerekes kortesfogás tehát, hogy bárkinek a gondos lelkiismerete akadályozta meg ezt a „szégyent”. A listán különben olyan nevek szerepelnek, akiknek beválasztása teljesen fedik a kereskedők összességének érdekeit.

Hétfőn ítélkeznek Lederer fölött

Budapestről jelentik: Tegnap történt meg Lederer szembesítése feleségével, amelyről rövidesen már tegnapi számunkban beszámoltunk. Lederer miközben a tárgyalásvezető kérdezte, került-e felesége tekintetét, észrevehetőleg félelemből, vagy gyűlöletből, amiért őt ide sodorta, nem akart ránézni.

A tárgyalásvezető elnök felteszi a kérdéseket:

A férje azt állítja, hogy a fej eltávolításánál maga segédkezett. — Kérem, nem tagadná, ha tettem volna, de nem segédkeztek neki. — A Kodelka 70 millióját maga tette a szekrénybe. — Ez nem áll, Kodelka maga tette le a pénzt az asztalra. — Tovább nem feszegetem a kérdést, mert ezek a tanu bűnösséget érintik. Ennek az elintézése pedig nem a honvédtörvényszéknek hatáskörébe tartozik.

Soltész ezredes-elnök: Ha Kodelka magát szerelmével üldözte, miért csinált vele pénzmanipulációt és miért nem a sógorával, aki ilyen ügyletekkel foglalkozott? — Mert Kodelka karácsonyi tisztességesen viselkedett és mert régebben nem is voltunk abban a helyzetben, hogy pénzügyekkel foglalkozzunk. — Maguk a főhadnagyi gázsiból nem tudtak megélni? — Kérem a gázsiból nagyon szépen meg lehet élni. (Nagy derűtlenség a nagyobbára tisztékból álló hallgatóság köréből.)

Az elnök: A szerelemföltés miatt való megöléshez miért volt szükséges a feldarabolás? — Lederer: Nagyon fel volt dűlva az idegzetem. — Mikor Kodelka a feleségénél vizitelt, maga a kutyával ment sétálni? Miért akarták az ékszer a Dunába dobni? — A feleségem akarta. — Igen, de előbb kiszedték a gyűrűkből a briliánsokat. — Mindennek a feleségem az oka. Ha én nem őt veszem nőül, ilyesmi nem történik. — Amikor pedig megtörtént, még akkor is „Mausi”-nak címezte és a csepei vendéglőben cirógatta. — Én szerettem őt nagyon. — Egyszer le akarja löni, máskor cirógatta. Ez fucsa szerelem.

Szünet után Lederer minősítési lapját olvassák fel. Lederer 1913-ban vonult be katonáskodni. 1919-ben a szegedi zászlóalj tagja lett, mint tartalékos tüzerfőhadnagy, 1921-ben Ranzenberger zászlóaljparancs-

— Hozzánk a komoly együttműködés ajánlatával nem jöttek. Amit felajánlottak, az nem volt komoly. Mi egyébként az úgynevezett ellenzék nélkül is felvettünk a névsorba olyan urakat, akiknek aktivitása a Csarnok életére üdvös lesz. Községes demagógia, hogy a mi gőgünkről beszélnek. Mintha mi holmi arisztokrata elveket képviselnénk, nem pedig a kereskedők boldogulását.

A Csarnok helyiségei egész évben különböző célokra áll rendelkezésre. Eppen csak a Csarnok saját választási ügyeit ne lehetne ott intézni? De nem értjük ezt a vádat: hiszen az ellenzéki csoportosulás is a Csarnokban tartotta összes tanácskozásait. Mi is valamennyien üzleti elfoglaltságunk rovására dolgoztunk e kampány alatt, amint hogy saját érdekeink alárendelésével dolgoztunk éveken keresztül a Csarnokban kartársaink javára. El sem lehet gondolni, hogy a kereskedőosztály többsége foglaljon állást ellenünk, akik tisztességes és önzetlen munkánkkal, akik dig csak jót cselekedtünk. A mi listánk győzelme a Csarnok további eredményes vezetését, konszolidálását és belső békéjét jelenti.

nok minősítésében a következőket mondotta Ledererről:

— Kiváló szellemi képességekkel rendelkező, nagy akaraterejű ember, önfeláldozó, minden cselekedetében önfeláldozás és önzetlen hazaszeretet nyilvánul meg, igen jó katona, igazságos jellem, igen jó bajtárs, jókaratu ember.

1923-ban újabb minősítési lapja följellegzetességgel azt tünteti fel, hogy nyugodt vérmérsékletű ember, aki járásparancsnoki csendőrszolgálatra igen jól alkalmas. Érdekes, hogy ezt az utóbbi minősítési lapot a mostani főtárgyalás elnöke, Soltész Imre csendőrezredes is aláírta.

Kugel dr. védő indítványára ismertetnek egy katonai írást, amely szerint Muszik őrnagy igazolja, hogy a Tab községben véghezvitt atrocitásokban Lederer nem szerepelt.

Ezután Lederernek a csendőrgyűlés előtt tett vallomását ismerteti a bíróság. A csendőrgyűlés előtt Lederer kihallgatása során, mindent asszonyára kent.

A gyilkosságra vonatkozó vallomás ezzel a mondattal fejeződik be:

„Mindent azért tettem, hogy feleségem el ne hagyjon, mert nagyon szerettem”.

Végül kijelenti, hogy tettét nagyon megbánta.

Tárgyalásvezető: Szóval mindent ön-

ként mondott tollba? Mivel magyarázza ezeketán mostani magatartását?

Lederer hallgat.

— Utoljára kérdem, úgy volt, ahogy a csendőrgyűlésen mondotta?

— Azt hiszem, úgy volt.

Ebben a pillanatban sirni kezd.

A vádbeszéd

A Lederer-ügyben Krantz hadbíró-sági ügyész elmondotta vádbeszédét. A rettenetes cselekmény megtorlását kívánja.

— Lederernek, amikor először kihallgattam, felmutattam Kodelka fejét. Lederer irtózáttal eltolta azt s hosszas lelki-tusa után bevallotta, hogy a nagylábom való éléhez volt pénzre szüksége, azért történt minden. Lederernek éppen olyan aljas és hitvány személy, mint Lederer. Csatlakozik, aki azt hiszi, hogy a gyilkosság feltékenységből történt. Kérem a gyilkosnak a hadseregből való elbocsátását ki-mondani és kötéltálati halállal sujtani a gyilkost.

Kugel védő azt iparkodik bizonyítani, hogy Lederer feltékenységből gyilkolt.

Ezután Lederer papirosról eleinte erősen, később zokogva a következőket olvassa fel:

— Bűnös vagyok. Meggyaláztam, tisztí kardbajtomat, tudom, hogy halálra ítélnék, amire el vagyok készülve. Tettem, őszintén megbántam. A feltékenység vitt olyan tetten az én, hogy nem tudtam, mit cselekszem. Annyit tudok, hogy rabolni nem akartam. Sorsom a haditörvényszék kezében van, kérem méltó megbüntetésemet!

Apáthy elnök bejelenti, hogy az ítéletet hétfőn hirdetik i.

* H. G. Wells új regénye: Történet egy kis fiúról, aki a „nagyok” irigy, önző, hiu világának fonák bonyodalmába csöppen. Kacagtató bohózat, mélyeségs szatíra. Ara 120 lei. Kapható a Hegedűs Hírlap-irodában.

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktárról. Telefon és villanszerelést, minden fémipari és eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal R a j elektro-mechanikus, Szabolárdi-utca 9. Telefon 512.

* Eredeti reichenhalli kurát használhat köhögés, hurut, aszthma esetében az orvosi vezetés alatt álló „Reichenhall” inhalatoriumban, Teleki-utca 16. szám.

* Felelősséggel vállal molykár elleni megőrzésre szőrméket, ruhát, szőnyeget Lechner Str. Ciorogariu 4.

ATLANTIC NYÁRI MOZI

9 1/4 órákor

APOLLÓ MOZGÓ

3, 5, 7 és 9 órákor

Ma, vasárnap

A SZÁGULDÓ FÓKA

Bohózat 6 felvonásban.

Főszerepekben: Louise Fazenda Sidney Chaplin és az idomított fóka.

Ezt megelőzi: **Kivül tágasabb** Ezt megelőzi:

Kitűnő 2 felvonásos Hallroomboy burleszk.

Kiköltözés miatt a raktáron levő áruk gyári áron alul is lesznek elárúsítva
VADAS JENŐ Reg. Ferdinand 5. Telefon 80

Irodalmi előadások Budapesten az erdélyi nőirókról

Budapestről jelentik: A Zeneművészeti Főiskola nagytermében rendkívül látogatott és ünnepélyes keretek között lefolyó estélyi tartottak, melynek tárgya az erdélyi irodalom volt. Dr. Bodor Aladár esztétikus és ismert nevű költő a mai erdélyi nőirókról tartott nemes veretű beszédet s többek közt a következőket mondotta:

Más nemzetekhez képest a magyar történelemben irodalmilag fölemelő, erkölcsi szépségekkel teli a történelmi jelentőségű nőalakok szereplése. Eredménye és bizonyíték az annak a fejlett humanitás helyzetnek, amelyet a nő a magyar családban, társadalomban elfoglalt. Gyakori tünemény, hogy mi kor nálunk a férfiak műveit a nemzet történelmének csapásai legázolták, kiváló magyar nők veszik gondjukba az emberiség, a hit és kultúra védelmét.

Különösen fölemelő a nők e történelmi jelentőségű szerepe Erdély külön történelmében, ahonnan a multból elég Lorántffy Zsuzsánna és Bornemissza Anna kulturaművelése, vagy csak az egyetlen Bethlen-család nőire gondolunk.

Mikor Erdély elszakadt Magyarországtól s a nagy kábulatból való ocsúdásnak első ébredési nagyreszt nők voltak, Berde Mária valósággal irodalmi életet kezdő és szervező. Lírában, prózában, sőt drámában is nagy számban, egyenrangú, sőt fölénnyel erejű harcostársakként jelentkeznek a nők, a novella, regény és dráma műfajaiban férfiak közt se említhetünk nagyobbát Pálfyné Gulácsy Irénnek és Berde Máriának (talán még velük egyenlő se).

Általában véve nők inkább irodalmi korszakoknak, formarendszereknek végképfelése, lejárása idején szoktak sürriiben szerephez jutni az irodalmak történetében. Ezt természetessé teszi kevesebb formalkötő készségük, a nagy szinthezisek megadására alkalmatlanabb geniusuk úgy tartalom, mint forma tekintetében, realizmusuk, hajlabb észleletük és értelmiségük, meleg pozitívizmusuk.

Amde a mai erdélyi nők amellet, hogy e legsajátabb, természetből nekik utalt területüket is kellőleg művelik, a férfiak tárgykörében, minden irodalomtörténeti főladozatban és ott vannak mellettük: a legújabb eszmeáramlatok közvetítésében, új irodalomestétikái formák keresésében, irányok harezvezetésében, szervezésekben. Erdélyben Nagy Emma volt első előharcosa az új világnézetek irodalmának. Berde Mária bármelyik férjével fölkör szervező erő is, Pálfyné Gulácsy Irén pedig jóval Zilahy Lajos és Bibó Lajos előtt írja az új magyar parasztság népszínművét. Erdély női írói általában ritkábban időtől elmaradtak, mint a férfi írók, sőt a modernségben a legérzékenyebbek közül valók, míg például Magyarországon a nők írók ma jóformán mindnyájan korbefejezők, legfőkébb még a forradalmakkal igazság szerint lezáruló dekadencia korának jelenségei.

Pálfyné Gulácsy Irén a legmarkánsabb arc, melyet ismernünk kell; azért említjük a hírkészek után, mert az irodalomtörténet legbelsőbb rendje szerint a lírát véljük elölvaló műfajnak s csak utána az epikát, majd drámát.

Pálfyné Gulácsy Irén a szegedvidéki magyar világ szülötte. Ennek a levegőjét, epikai nyugalmat, realizmusát és böles derűjét vízi végképvalónak kialakult világnézetük magával az erdélyi irodalomba is, de sorsa — kiismerhetetlen rendellel — erdélyivé teszi őt. Véletlennek gondoljuk inkább, mint levezethető megokolásnak, hogy költészetének arca a szegedi Tömörkényre emlékeztet, leginkább első pillantásra. Lehet, hogy alkalmi ok volt útrakelesénél a Tömörkény hatása, de teljesen függetlenről nőtt és — merjük mondani, már megállapodott itéletként — nem kisebb nagysággal, mint a nagy Tömörkény.

Szeged mellől Nagyváradra került, itt eleinte csak kívülről írogatott a lapoknak, leginkább elbeszéléseket, rövid rajzokat. Már akkor észrevették megfigyelése élességét, melegségét és nyugalmas derűjét, a háttérből kiérezhető magasfeszültségű drámaiságot. Később lapkötelekbe lépett és most már négy éve, hogy munkára képtelen beteg férje helyett hihetetlen munkaerővel dolgozik a család főtartásáért és meg se látszik irodalomművelésé-

nek zavartalan nyugalma, áldozatos komolyságán a sietve vagy túlhajszoltan termelés.

A talán álföldi talajjal rokon nyugalmas, derűs, komoly harmónia a világa rendje. Értelmiségében férfias biztonság, érzelmisége mély és a tárgyaknak és szavaknak mögöttemaradó, soha leplezetlenül előtérbe nem lépő. Figuráival mindig úgy bánik írásaiban, mint a lelkiismeretes, láthatatlan színpadi rendező a szereplő színészeivel, akiket sohasem enged fegyelmzetlenül rögtönözni, áradozni, minden mozdulatuk az ő biztos célját szolgálja.

Író, nemiségfőlöttinek látszó. Legnősebb benne alapjában tán az, hogy ilyen realiztikus éleslással férfi író tán menthetetlenül pesszimizmusba merül volna, mint például Móricz Zsigmond, míg P. Gulácsy Irén mindig megmarad világszeretőnek, jóságosan nevelőnek, a jövőben bizonak, sőt lelkes propagandát is művel e jövőért, természetesen a programosság egyetlen kiütőző jele nélkül. Nőies áradozásnak, édeskés ellágyulásnak, öntudatos művészségével mindig föltötte marad, bele nem esik. Sajnálatos, hogy novellái összegyűjtve még mindig nem jelentek meg, ezt pótolni kiadóinknak sürgős főladozat és bizonyosan beváló üzlet, még a novellás kötetekre ma járó kedvezőtlen időkben is.

Prózaí epikája eddig legcélesebb kiteljesedését Főrgyeteg című regényében érte el. Ez a regény a Napkelet folyóirat pályázatának első díjat nyerte el. Sajátságos és sajnálatos, hogy ez a nagy regény, mely minden pályázó társának koncepciója nagyságával, mely fajszerepével, magyar problémálatásával toronyként fölébe magaslott, még mindig nem jelent meg nálunk önálló kötetben. Értetőknek gyanítjuk azonban az okát, ha a problémát is feltüntető tartalmán végtekinünk:

Fertőházy herceg óriási hitbizománya körül pusztul, sorvad a földtlen falu népe. A gögös, faluját nem értő és nem szerető herceg nem ad nekik bérletet. Az idegenlelkű főúr csak önző és fölületes kedvteléseinek el, szerelmi kalandjainak, vadászatainak, osztálya tipikus léhaságainak. A föld panaszos és tragikus lelkét nem érti. A parasztok és az idő sürgetése csak makacsabb, sőt parasztyűlölővé teszi. A parasztságban mindinkább forog az elnyomatottság és megalázottság keserősége. A fiatal herceg sarkát veti az idők forgó keze elé.

Timár Erzsébet, a falu lelkének női és emberi szívvel megérzője, megértője, menteni akarná faját, falubelijeit és magát a herceget is. Közvetítőül vállalkozik. A herceg megcsalja a leányt, őt magát áldozatul sikerül ejtenie, a falu forrongását azonban csendőrszuronyokkal fojtja el. A kitörő népszerevél elől azonban végül is tanácsosabbnak látja menekülni.

Erzsébetnek fia születik a hercegtől; Viktor, a győző, aki a jövőt nagy szívvel és diadalmasan megoldja. Benne ölelkezik a két távoli osztály lelke, megértés és győzelem. Főrgyeteg rohant végig a falun, látszólag mindent elsodort, de az új világ esirái diadalmasan megmaradtak és új életre szendülnek.

Ez a rövid tartalommondás talán osztálypolitizálást sejtet. Amde a költő művészi eszközei mindig a szépet tartják elől szemünk előtt, a magyar földprobléma csak mögöl megit, int, körlel, meggyőz. Csupa életszerűség, becsületesség és mindenkifőlött szépség ez a regény. A magyar faj megtartó magaseretése, egy hív költőjének művészetében megtestesítve.

Bár P. Gulácsy Irén novella-regény írói erői ma, tárgyilagosan lemérhetjük, páratlanok irodalmunkban s legmagyarabb értékeink közé tartoznak, ezekben őt mégis inkább csak egy irodalomtörténeti kor s egy legmagyarabb műfaj végső kifejezőjének, befejezőjének tarthatjuk, míg irodalomtörténeti följelentőségét a drámaírásban érte el.

Első darabja, a Kincs, a falu már fekevesztett kapzsiságának kegyetlenszemű, de biztoskezü megrajzolása volt. Röntgen-szemű léleklatása, a tömeglelek egyénítése, a levegő és környezet sallangtalan magyarsága és a mindet átölő ki nem mondott, de a nézőt átmelegítő fajszereket nemcsak a kritikát, de a közönséget is megnyerte neki Erdély színpadain.

Második darabja, a Kobra, előkelő francia környezetben játszik. Erős drámai feszültségű, könnyed és friss ez is, de jórészt a tárgy teszi, hogy nem érezet annyi igazi fontosságot az író egész munkásságára nézve.

Harmadik darabja egy erdélyi drámapályázaton nyert első díjat: a Napáldozat című. Az új, megváltozott idők parasztságát jeleníti meg a parasztlelek mai tragikumával úgy, ahogy mai magyar íróink ezt még nem tették. Zilahy Lajos és Bibó Lajos darabjain túl van a kisérlet sikerével G. Pálfyné Irén darabja. Három új paraszttípust a színmű föalakja. A felszabadult paraszt, aki urrá emelkedettnek érzi magát, valutázik, de egy generációban el nem végezhetette osztálya teljes metamorfózisát, visszazuhan parasztnak. Másik típusa a parasztnemecske, aki szintén föllele züllik, ápolónó lesz a háboruban, nem akar visszatérni a földhöz és már nem is tud. Látszólag tovább vegetál, de jövője nincs. Harmadik: a győztes jövendő, a szívs fiatal életör, aki számolni tud a mai áramlatok veszedelmeivel és üdvös hívásaival és van ereje megzabolálni és megnyergelni a jövendőt. Egészszégesen konzervatív, de úgy, hogy semmit se szalaszt el felhasználatlanul a legmodernebb idők szükségességeiből.

Az új magyar falu képe ez a darab: a megtalált, beérte új magyar népszínmű. A régi kelkesnótás állalu színműve helyett.

Ezt a íarabot legkiválóbb kritikuskaink: Harsányi Kálmán és Bálint Lajos ajánlották a Nemzeti Színház színpadán való mielőbbi bemutatásra. Bírákai a zenit, a faji géniusz érzik ki belőle, aki fajának és korának felelősséggel teli képviselője.

A hallgatóság lelkes ünnepléssel honoralta Bodor Aladár beszédét, majd az Erdélyből elszármazott Balázs Sámuel P. Gulácsy Irénnek egy elbeszélését olvasta fel.

Alkalmi áruházam

mely eddig a Heimann kertben volt, mai napon a volt Tóth-féle hentes üzletben (Simon régiiség üzlet mellett) megnyílt!!

Eladásra kerülnek a következő áruk:

Mosó crepon harminc színárnyalatban métere	35— Lei	Francia gyapjú delainek métere 110—	Lei
Mosó delain gyönyörű színekben métere	35—40 Lei	Francia grenadinok pazar min-táiban métere	50—70 Lei
Kockás ruhavásznak métere .	60— Lei	Szines ingezefírek métere . . .	40—48 Lei
		Schiffonok, vásznak	35—40 Lei

Több ezer méter női divatjelme még eddig nem létezett olcsó árakban. — Figyelje meg a kirakaiban elhelyezett áruimat.

Barna Jenő

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Mégis furcsa ez a közigazgatás

Irta: Böllöny Bálint.
(Folytatás.)

S amíg lassu csámcsogással iszogatta a drága nedűt, képzeletben egy új világban volt. Láta magát nagy vadászatban az urak között; vadászat után ott ült a fehér asztalnál, de nem a „görögbolos”, hanem a „vadászcinbora”. Aztán semmi „Kristóf”, hanem „Kelendár úr”!... Mire elfogyott az üveg bakar, már „per-tu” volt a főszolgabíróval is.

Későre járt az idő, sok volt az italból is, elálmosodott, lefeküdt. Egy darabig még fűzte gondolatait, de erőt vett rajta az álom... hatalmasan horkolni kezdett. Hát nem az álom csak folytatása volt a rózsás jövőnek. Vadászatban voltak, ő éppen a főszolgabíró mellett állott. Amint megindult a hajtás, egyszer csak jön egy nyúl, neki egyenesen a főszolgabírónak, ez reá löv, elhibázza. Akkor Kristófnak fordul. Kristóf löv... a nyúl felhengeredik. Jön a második. Az is a főszolgabírónak megyen, azt is elhibázza. Kristóf ezt is lelövi. Aztán jön egy róka. Ez már egyenesen nekiszalad. Löv... a róka felbukik. A főszolgabíró sápad az irigységtől... de mit tehet!...

Egyszerre csak a hajtók között erős lármá támad, ordítják torkuk szakadtából: — Vigyáznál megyen a disznó!...

Kristóf szíve hangosan kezd dobogni. Egyszerre csak előtte terem egy órási vadkan, felborzolt sörénnyel, csattogó agyarakkal. Kristóf felemeli fegyverét, megelőzve éppen a két szeme között. Löv... a nagy disznó hengerbuckát vet a levegőbe s nagy dobbanással a földre zuhan...

Kristóf felnyitja szemét. Az ágy előtt fekszik a földön. Arca verejtékes a forró ságtól... halántékai erősen lüktetnek. (Vagy felizgatta a vadászat, vagy sokat vett be az italból.)

Másnap délelőtt bekopogtatott a főszolgabíróhoz:

Tekintetes főszolgabíró ur, azért jöttem, tessék nekem vadászati jegyre írást adni...

— Hát mi az Kristóf, maga vadásznak akar felcsapni... mi jutott magához?! Sohasem hallottam, hogy maga még vadászni is szokott, — válaszolt a főbíró.

— Ezután már fogok vadászni, felhagyok a bolttal, csak gazdálkodom...

A főszolgabírónak hirtelen megvillant az eszébe, hogyha beveszik a vadásztársaságba, holt bizonyos, hogy már az első vadászatban oldalba lövölakít. Ha be nem veszik s ez a pénzcs görög árverezni kezd a vadászüteletre... abból nagy baj lesz.

Itt valahogy segíteni kell a dolgon... Megpróbálja, hátha szép szóval le lehet beszélni az örményt veszélyesen indult vállalatáról:

— Tudja mit Kristóf. Nem való magának a vadászat. Erős, izmos ember, aki eddig egész életét a boltban töltötte. Most egyszerre reggeltől estig künn a hidegbe, esőbe, sárba... veszélyes vállalkozás. Nagyön könnyen tüdőgyuladást kaphat... nem jó a dologgal tréfálni.

— Már kérem én meggondoltam a dolgot... csak megmaradok a vadászat mellett...

— Jól van... helyes! Na de szinte el is feledtem megkérdezni, hát van vadászterülete?

— Vadászterületem? Még nincsen.

— Nincsen?!... Az már baj. Akinek vadászterülete nincsen, az nem kaophat vadászjegyet.

Az örmény nagyot nézett:

— Hát igazán mondja ezt a tekintetes ur?

— Egészen komolyan, — válaszolt a főbíró. Itt van a vadászati törvényt magyarázó miniszteri rendelet. Szóról-szóra az van benne, amit már mondtam.

Felvett az íróasztaláról egy vastag könyvet s azt felnyitotta. (Véletlenségből éppen az állategészségügyi törvény volt s a felnyitott hlyen a kergebirkákról rendelkezett.) Onnan aztán felolvasta az ímént kihirdetett szentenciát s a könyvet becsapta. Kristóf eltávozott. Mikor a folyosón volt, hangosan gondolkodni kezdett:

— Nincs vadászterületem!?... No jól Hát megmutatom, hogy lesz! Lesz olyan, hogy sirva néz reá főszolgabíró uram... de ott ugyan nem vadászol...

Harmadnapra volt kitűzve az ólaki községi vadászterület árverése.

Ez volt a járás legelső vadászterülete. Gözel a városhoz. Aztán nyúl, róka, fogoly, vadruca bőviben. Sőt néhanapján még az őz is megfordult az eklézsia vágás-ban.

Ezen az árverésen a környék minden igazi vadásza megszokott jelenni. (Igaz, hogy mindég a vadásztársaság vette ki s megfelelő strománok szerepeltetése mellett elég olcsón.)

Az árverés tíz órára volt kitűzve, de már kilenckor tele volt a körjegyzői iroda az érdeklődő vadászokkal. Az auspiciumok olyanok voltak, hogy ismét csak a vadásztársaság lesz a terület, nem ugyan az eddigi huszonöt forintért, de nem is sokkal drágábban.

(Folyt. köv.)

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vérítódulásoknál reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet iszunk. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 7

Női szalma és selyemkalapok
virágok és az összes kalapkellékek
20—50 % -al olcsóbbak mint bárhol
KÖNIG JENŐ
Ozlet: Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 16. sz.
Gyár: Str. Alexandri (Teleki-utca) 45. szám.

Vásznak,
Ing és ruha zefírek, asztalneműk, női és férfi divat-szőveket, grenadinok, kész női és férfi fehérneműk dus választékban.
Rónai & Kohn cégnél Sas-passage

Szőke Miklós
gyermekkocsi üzem.

Piața Unirii (Szt. László-tér) 16. Hoidas templommal. **Gyermekkocsi** a legjobb és legszemben. olcsóbb kivitelben. Nickelézés, vörös és sárga rézezés, oxidálás. Ugyanott 1 díb. 1 H elektromotor, trnsmiszió-álványok, szíjtarcsák olcsón eladó.

Jól bevezetett **Piskóta és Csokoládé**
kisebb gyárlizem más vállalkozás miatt kevés tőkével átvehető. Cím: Rudolf Mosse hirdetői vállalatnál. Oradea Mare

SZÖVET különlegességeink felőlőkre legjobbak
HAVAS & GRÜNFELD posztóáruház,
Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

Gyárt árban női kalapok

a „Modern” kalapüzletben

Mosolu tábornok volt Kert-u. 4-a és

„Benedek kalapüzemben”

Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 17.

— Alakítások olcsón és pontosan készülnek. —

FIGYELEM!

Van szerencsén't a nagybecsült vevő közönség szives figyelmét felhívni vászon damaszt asztalnemű, Rumburgi lennbatiszt és vászon, fehérnemű batiszt. Férfi ingzefferek fehér és színes grenadinok, opál, női és férfiszőveket. Női- és férfiruha vásznak, zsebkendők, függöny és ágyterítő **TUSZOR** delain, marocain, divat grenadin, frottier és damaszt, törülköző frottier kelme és köpeny kész paplan és madrac nagy raktárunkra, melyet rendkívül olcsón bocsájunk eladásra.

Csakis elsőrangú áru, olcsó szolid szabott dr. Előzekény és pontos kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

HAJNAL & RÓZSA

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Str. Nio. Jorga (Zöldfa-utca) 10. alatt

orth. כשר éttermet

ugyan ezen házban az udvarba helyeztem át. Iztetes konyha. — Szíves pártfogást kér.

Özv. Grósz Adolfné vendéglős.

Lakodalmak rendezése és ahonam a legolcsóbban.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város nagydemű közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alá

(Royal kávéház mellett) helyeztem át

Teljes tisztelettel

WEISZ E. ZSIGMOND.

Grande toilettehez nélkülözhetetlen, ideális szabású fűzők és melltartók a

„LÉDA” fűzőszalonban

Strada Alexandrii (volt Teleki-utca) 53. 1.

Ruhafestés Vegytisztítás
Gőzmosás legszebb és legolcsóbb
a „**MERCUR**”-nál
Str. Vlahuța (Szt. János-u.) 1. és Baross-utca 0. sz.

VULCAN
BÉLYEGZŐ GYÁRTÁS ÉS VESZŐK
ORADEA-MARE SRT. VLAHUȚA 4 sz
AKISPIA VENDÉGLŐVEL SZEMBEN.

Ehgyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi keserűviz

Jó évágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít

Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvizzel

A jövő hétre halasztották a nagykövetek konferenciáját

főnökeinek vezetésével.

* Külföldi utazáshoz vizumokat, ha gyorsan és pontosan akar, a Hegedüs Hírlapirodába vigye.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

* A pénzügyigazgatóság átadta a város két millióját. Megírtuk, hogy dr. Bucico Coriolan polgármester bukaresti intervenciója két millió készpénz kiutalását eredményezte. A jelentékeny összeg a polgármester magával hozott utalványára a pénzügyigazgatóság tegnap ki is fizette.

* Halálozás. Dr. Sámson Márton, Bihar megye egykori tiszteletbeli főorvosa, akinek évekig kiterjedt praxisa is volt Nagyváradon, tegnap Budapesten meghalt.

* Here Péterné 58 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 3 órakor lesz a madár-utcai gyászházból.

* Nemes János előkelő nagyváradi polgár, háztulajdonos fia, Nemes László, fiatal életének 24-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, hétfőn délelőtt háromnegyed 9 órakor meg tartandó beszentelés után a Templom-téri gyászházból a velencei plébánia templomban bemutatandó gyászsztimise után a Rulikovszky-temetőben helyezik örök nyugalomra.

* Törökvis—Egyetértés bajnoki mérkőzés ma délután 5 órakor lesz a Rhédeyben, amely mérkőzésre mindkét csapat kompletten áll ki, előzőleg ifj. mérkőzések és délelőtt I. b. bajnoki lesz. A főmérkőzést Oravecz aradi szöv. bíró vezeti.

* Tegnap este tartotta meg utolsó előadását King dr. a Kath. Kör nagytermében, zsúfolt ház előtt. A közönség egyszerűan tombolt, nem tudván tetszésének és elragadtatásának eléggé kifejezést adni. Általános kérdésnek engedve, mivel többen ne tudták a szombat esti előadásra jegyet kapni, King dr. elhatározta, hogy még vasárnap este is tart egy előadást, a melynek keretében a rendes műsoron kívül az indiai „Tetszhalál” fakimmutatványt be fogja mutatni. Jegyek a pénztárnál válthatók.

* A Nótás kapitány Nagyszalontán. Kulturális szempontokból jelentős eseménye volt a múlt héten Nagyszalontának. Az ottani ifjuság, a Nagyszalontai Sport Club gárdája színelőadásokra rendezkedett be. Kétszer egymásután előadták a Nótás kapitányt a városka közönségének nagy részvételével. A két előadás azonban többlet mutatott, mint az egykorú jótékonyceļu műkedvelői előadások szoktak produkálni. Kiderült, hogy kitűnő színésztehetségeket rejtget Nagyszalonta, a kiknek játéka, összhangos előadása városi színpadokkal meri összemérni erejét. A közönség, amelynek sorában olyanok is ültek, akik nemcsak Váradon, hanem a magyar fővárosban is megnézték már a Nótás kapitány előadását, egy nagyszerűen sikerült színpadi előadás minden illúzióját élvezte végig. A siker felvetette azt az ötletet, amelyhez az ottan európai műveltségű Siata alezredes, helyőrségparancsnok is hozzájárult, hogy az előadásokat havonta ismételjék, ugyancsak állandó színházat létesítsenek a város társadalmából toborzott színelőadóival. A Nótás kapitány szerepét Bartha Jolán (Hohenau hercegnő), Tamba Mariska (Bosriska), Krausz Berta (Bébi grófnő), Bányay Ferenc (Nótás kapitány), Szemes György (Pacal Mihály), Hercz Vilmos (Szalvator), Jurgovszky László (Bodi gróf), Reich János (Szentmarjaj ezredes), Köfő Béla (örnmester), aki egyúttal rendezte is a darabot, minden elismerést érdemlően, továbbá Kovács Mariska, Balogh Juci, Szatmári Böske, Balogh Juliska, Tamba Juliska alakítottak, valamennyien sok tehetséget, színpadra teremtőséget mutatva. A darabot megismétlik.

* A külföldi munkások tartózkodási engedélye. Bukarestből jelentik: A munkügyi miniszter a belügyi és iparügyi miniszterekkel karöltve elhatározta, hogy júniusban revízió alá veszi a külföldi szakmunkások tartózkodási engedélyét. Circulescu miniszternek a terve, hogy a tartózkodási engedélyek meghosszabbítási ügyét egységesen rendezze az egész országban. Valószínűleg a már kiadott engedélyeket július elsejéig meghosszabbítják, azután fél éves tartózkodási engedélyt fognak kapni azok a munkások, akikre az ország iparának nélkülözhetetlen szüksége van. A miniszter a gyáriparosok szövetségéhez átiratot intézett, amelyben kéri, hogy május 30-áig jelentsék be az egyes

üzemek azokat a szakmunkásokat, akiknek ittmaradása feltétlenül nélkülözhetetlen. A kérvényeket június 10-éig feltétlenül Bukarestbe kell juttatni. A bizottság tagjai a munkügyi és iparügyi miniszteriumok, a sziguranca, a munkaadók és munkások szövetségének delegáltjai. A kérvényeket a sziguranca vezérfelügyelőségekhez kell juttatni.

* Százhuszezer dollár annak, aki megdönti Einstein elméletét. Budapestről jelentik: Einstein relativitás-elmélete, mint ismeretes, éveken keresztül a legszenvedélyesebb harca adott alkalmat a tudományos világban. A vita súlypontja most legutóbb Amerikába helyeződött át. Henry Gordon Gates, a chicagói műegyetem igazgatója, Einstein legszenvedélyesebb ellenfelei közé szegődött. Einstein ellenfelei most igazi amerikai mód szerint azon fáradoznak, hogy olyan hatalmas tömeget gyűjtsenek össze, melyből a relativitás elmélet megdöntéséhez szükséges költséges kísérleteket végre lehessen hajtani. Henry Gordon 20.000 dollárt ajánlott a célra, Amerika pénzarisztokráciája 100.000 dollárt fog felajánlani.

* Házasság. Herzfeld Jenő és Kádár Rózi folyó hó 12-én Szatmáron házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Nagyvárad és a Körösvidék ipara az aradi országos árumintavásáron. Az aradi országos árumintavásár iránt városunkban érthető és megérdemelt érdeklődés mutatkozik. Miután az árumintavásár szervezkedése itt Nagyváradon is kezdetét vette, örömmel konstatáljuk, hogy Nagyvárad és a Körösvidék ipara kellően értékeli az országos árumintavásár fontosságát és éppen reprezentáns vállalataival vesz részt az aradi vásáron. Különösen áll ez Nagyvárad fejlett vegyi, fa- és vasiparára. A vásáron való részvétel különösen fontos a nagyváradi vállalatoknak, amelyek így közvetlen kapcsolatba kerülnek az ország déli és regáti fogyasztó piacaival, annál is inkább, mert az egész ország kereskedőinek részvételével a vásár tartama alatt a Sfatu Negustorese országos kongresszust tart, biztosítva a vásár nagyarányú látogatottságát és eredményességét.

* Felhívás. Felkérnek mindazon urak és hölgyek, akiknél Pálffy-Gulácsy Irénnek Fürgeteg című regényéhez előfizetési ívek vannak, hogy mivel a könyv már megjelent, mielőtt a kiadóhoz visszajuttatni szíveskedjenek.

* Legújabb modellek Moskovits Etelkánál.

* Negyven detektív őrizte Jeritza Mariát. Bécsből jelentik: Ismeretes a bécsi Operában legutóbb lezajlott botrány, amikor Olsewszka asszony Jeritza Mária énekesnőt inzultálta. A kavarodás hullámai tovább gyűrűznek. Olsewszka asszonyt az igazgatóság elbocsátotta. Ezt a körülményt általában Jeritza terrorjának tudják be és a közönség hangulata élesen Jeritza ellen fordult, úgy, hogy a minap esti fellépésekor az esetleges tüntetések megakadályozására a rendőrség negyven detektívet rendelt ki.

* A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak é. hó 19-én, kedden este 8 órai kezdettel az új Munkás Otthonban taggyűlést tartanak. A borólymunkások taggyűlése hétfőn este 8 órai kezdettel az új Munkás Otthonban Str. Wilson 1. sz.

* Női kalapok díszítve 300 leltől Moskovits Etelkánál.

* A közönség figyelmébe. Az utóbbi időben tudomásomra jutott, hogy a hadirokkantak felszólítására irányuló felhívással visszaélve, aláírással is ellátott nyugtákkal jelentkeznek tagsági és segélyezési díjak felvétele végett. Ezen egyének szélhámoságot követnek el a tagsági díjak gyűjtésével, nem lévén semmiféle megbízatásuk. Miért is felkérjük a nagyközönséget, hogy a hadirokkantak felszólítására adományait csak az Officiál Judeteam I. O. V-nál (Hadigondozó-

hivatal megyeháza földszint 21. számú szoba) szolgáltatassák be. Dr. Popovici, hadirokkantak oradea-marei fiókegyesületének elnöke.

* Tanoncok újraoltása. Felhívjuk az összes tanonctartó iparosok figyelmét arra, hogy tanoncaikkal újraoltás céljából az orvosi hivatal által meghirdetett helyen és időben okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* A bérlők szövetségének választmány a elhatározta, hogy a szövetség alapszabályait módosítja és egyúttal a szövetség működését szélesebb alapokra fekteti. Felkérjük tehát tagjainkat, hogy aki a módosításhoz adatokat tud nyújtani, a szövetség titkárságához (Szilágyi Dezső-utca 4.) legkésőbb é. hó 24-éig jelentse be.

* Női szabó iparosok gyűlése. Felkérjük az Ipartestület kötelekékbe tartozó összes női szabóiparosokat és iparos nőket, hogy folyó hó 18-án, azaz hétfőn este 8 órakor az Ipartestület házában a földszinti nagyteremben gyűlésre okvetlenül és teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

* Most van alkalma minden hölgynek a nyári divat szükségletét olcsón beszerezni, mert mielőtt Kertész Reklám üzletét a Rimanóczy-utcáról áthelyezné, mélyen le szállított árban kiárusít.

* Muki urfi kalandjai. A Missió-társulat május 21-én délután 5 órakor és 22-én, délután 3 órakor a Kath. Körben rendezendő műkedvelői előadásra nagyban folynak az előkészületek egy végtelen hájos apróság, Muki urfi kalandjai kerül színre, a város társadalmából összeszedett legkitűnőbb műkedvelőkből. Belépti díj nincs, önkéntes adományokat a jótékony cél érdekében szívesen fogad a rendezőség.

* Egy szegény asszony borzasztó nyomora. Özv. Gyöngyösi Istvánné egy nyolcvan éves, teljesen munkaképtelen asszony hetek óta beteg ágyba fekszik. A nyomora borzasztó és napok óta már meleg ételt sem ehetett a szerencsétlen nő. A jószívű emberekhez fordul most, könyörölgének rajta és mentsek meg az éhhaláltól. Címe Gyár-utca 39.

Nickelezés, zománcozás Kalendánál

* A Regina Mária (volt Széchenyi) étterem kényelmében minden szombat, vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 11 óratól délután 2 óráig, este fél 9-től 12 óráig a 86-ik gyalogezred vonószénakara hangversenye.

Központi áruházban, Reg. Ferdinand (Rákóczi)-uton, női és férfi lehrneműek, gyermek tricók, harisnyák, zoknik és rövidáruccik a legolcsóbban szerezhetők be.

* Okvetlenül vegye meg gyönyörű kiállításán modern fordításban Hugó Viktor „Nyomorultak” című regényét. Ára 330 lei a Hegedüs Hirilapirórában.

* Bomba 6 lej az Eldorádóban.

* A hét minden napjában legolcsóbban szerezheti be szükségletét a „Vultur” áruházban Jung és Béhm-cégnél, Kossuth-utca.

* A Püspök-fürdőbe 100 beteget küld a betegsegélyző pénztár. A Casa Cercuala bukaresti főintézsége szerződést kötött a Szent László Püspök-fürdő igazgatójával, hogy a betegsegélyző kezelése alatt álló betegek közül 100 beteget helyez el, felerészben a fürdő területén, felerészben a Komzsik-villában. A betegsegélyző május 15-én küldi ki a betegeket, köztük sok neház reumas, köszvényes és csúszos beteget és ischiában szenvedőt a Püspök-fürdőbe, amelynek vize gyógyhatás tekintetében páratlan, levegője pormentes tiszta, erdei levegő.

Egy eszme indul...

Itt van előttem a költő legújabb könyve, immár egy hónapja, mert nemcsak olvasom, de szeretve újraolvasom verseit.

És akkor egy reggel bemegyek a néptelen kávéházba és a márványsztal fölé hajolva megpillantom Nagyváradon Reményik Sándort. Szeretnék odarohanni hozzá, hogy üdvözzöljem. De Reményik egész egyéniségén végigömlik valami passzív rezerváltság, amit éveik, mint tulzott öntudat raktároztam el magamban rossz pszichológiával. Ma már tudom, hogy a passzivitás a költő halatlan szerénységének kicsengése. Atrévidéalt emberismeretem ellenére is érzek azonban vele szemben valamelyes feszélyezettséget, talán a hanyagságom miatt, hogy új kötetéről, az „Egy eszme indul” pompás verseiről mindeztideig nem számoltam be a közönségnek. És róstemel bevallani, de úgy teszek, mintha nem ismerném meg Reményiket. Ő is rámnéz, nem biztos benne, én vagyok-e, hiszen ha én volnék, valószínűleg üdvözném. Valószínűtlen, nehezen magyarázható helyzetemben eszembe jut Petőfi verse:

„Most idéné, de én szemem sem mozdítom;
Mit gondolhat, hogy én miről gondolkodom?”

Arról gondolkoztam, hogy ennek a Reményik Sándornak, a legtisztább erdélyi költőnek van egy verse, a Barátkeselyű és hogy Baudelairenek van egy verse: Albatros című. A Baudelaire vers vagy tízenöt évet élt versimádatom legbensőbb rejtékében és most jön egy erdélyi költő, akit egyebeken felül nagy világnézeti szakadékok választanak el tőlem és ez az erdélyi költő ír egy verset a Barátkeselyűről és én lassan-lassan hasonlítani kezdek a Barátkeselyűt az Albatroszhoz és az eredményem nem a világhírű francia, hanem, a gyerekesen szemérmes erdélyi költő javára üt ki. Arról gondolkodom, lesz-e bennem elég bátorság ahhoz, hogy ezt a benső felfedezésem az újságolvasók előtt is bevalljam? Ha igen, mivel indokolom? Azzal, hogy az Albatrosban csak hideg, szinte mérnökiileg konstruált gondolatvezetés frappiroz, míg a Barátkeselyűben elevációja leng a gondolatnak, azzal, hogy Baudelaire ebben a versében filozófus, Reményik emebben a versében költő, azzal, hogy a francia vers olvasása után merengve nyitottan marad a szemem, az erdélyi vers olvasása után pedig behunyódik?

Ezen gondolkoztam.

És azon, hogy Reményik Sándor, akinek könyve immár egy hónapja volt nálam s akiről mindeddig nem írtam meg a konvencionális ismertetést s akinek hírtelen megpillantásakor lefogtam a feléje tóduló spontán felőrvendésem és üdvözlés helyett úgy néztem át rajta, mintha nem ismerném; azon gondolkoztam, hogy ez a Reményik Sándor mit gondolhat, hogy én miről is gondolkodom?

Mi van abban a könyvben, amit egy hónap óta lassan, élvezve olvasok?

Benne van a költő, aki téli rózsát és nem tudja, hisznek-e benne, hogy vallamkor még piros rózsákat fog termelni lakodalmra, lobogórudra, kopja hegyére, vagy koporsóföldre? Benne sóhajtozik egy Eszme indulása, de oly halványan, sejtésszerűen még, hogy mint távol elindult mozdony, tompa dübörgését csak akkor hallja meg valaki, ha ráhajol füllel az anyaföldre és benne dübörög a könyv-

ben a nyomdai gép, (mely ezt a költeménykötetet is kihozta) s mely folyamán dagasztja a patak kéziratot s melynek dübörgésére „mint ágyuzásnál, megcsörren az ablak”.

Sokszor a költőben festővé inkarnálódik a nagy vizualitás. A miniatűr-festő példás valóérzéke hangsúlyozza egyik versében száz emberhalál fölé az egy csepp vérfoltot, ami a gránátvert szentegyház oltárterítójén hátramaradt. Ennek a versének a költőisége még eltakarja előlünk a Reményik legnagyobb hibáját, azt hogy elefantosont-tornyában nem tud mindvégig megmaradni, hanem olyankor leszáll itélkezni és ami kínosabb: — pártoskodva itélkezni a politikába. Eppen az ő fenkölt költészetében csúf disszonanciája van az egyenlőség ellen írt, világos célzatu verseknek, vagy az Őszi rózsán keresztül az októberi forradalomhoz címzett retrograd kommentárjának, amivel föltétlenül kellemetlen diszputát inszenáz.

Igaz, hogy Reményik Sándorban a

Önálló tennisz-klubot akarnak alakítani Nagyváradon

Panasz a tenniszpályák kezelése ellen. — Dr. Zigre Miklós nyilatkozata.

Az utóbbi időkben nagyon sokan felhívták a figyelmünket a nagyváradi tenniszpályák, legelsősorban a Rhédey-kerti pályák szomorú állapotára.

A tenniszpályák béré eléggé tekintélyes, mert pályánként egy idényre 8—9000 lei bért szednek a nagyváradi sportegyesületek és a bevételük ebből évenként eléri a 170—180 ezer leit. Ez a mai viszonyok között is tekintélyes összeg és éppen elég volna arra, hogy a sportegyesületek a pályákat karbantartsák és a tenniszsport fejlesztésére hasznosíthassák.

Ugy látszik azonban erre nem sok gondot fordítanak az egyesületek és a pályabérekből befolyó összegeket más sportágak segélyezésére használják fel. Mert a pályák, a magas bérék dacára is meglehetősen el vannak hanyagolva. A Rhédey sporttelepen nincs egyetlen jókarban levő, megfelelő öltöző. A meglevő öltözők pedig szűkek és piszkosak. Nincs az öltözőknél egy mosdó sem. A pályák locsolására nem fordítanak gondot, mert nincs megfelelő locsoló berendezésük. Ha az eső esik, a szélső pályák víz alá kerülnek és napokig nem használhatók. Nincs elegendő és megfelelő háló és drótkerítés. Ez az oka, hogy a játékosok nagyon sok labdája elvesz...

Ezek azok a panaszok, amelyeket kikaptunk az előttünk elhangzottak közül. De ezek éppen elegendők arra, hogy a játékosok jogosan panaszkozhatnak.

Értesülésünk szerint a pályabérlet már többször fordultak a klubvezetőségekhez orvoslásért és azt mindig kijelölték, hogy az ígéretüket nem tartották be. Különösen és elsősorban új öltözőket követeltek a játékosok. Ezt annál jogosabban is tehetők, mert a múltévben minden pályabérletől száz leit vettek fel azon a címen, hogy azt az öltözők felépítésére fordítsák. Tizenkétezer lei jött így be, de ezt a pénzt nem használták fel arra a célra, amelyre befizették.

Igy merült fel a játékosok között az a terv, hogy tenniszklubot alakítsanak, amely kezelésbe venné az összes váradi pályákat és a bérletből megfelelően fenntartaná azokat, sőt még versenyek megrendezésére is maradna pénzük.

Ezt a tervet nem tartjuk életképtelennek és felkerestük dr. Zigre Miklóst, a kerületi sport-

magyar sors, főleg az erdélyi magyar sors szálal költőileg. Önmagát tagadná tehát, ha nem énekelné a magyar végzetet. De ez a szerep nem kötelezi őt pártállás foglalatására. Mennyire másként sir föl, mennyire emberibben, általánosabban magyar sajnálással a Somló Bódog gyönyörű nekrológja, mennyire inkább felolvasdunk valamennyien az olyan repatriáns-verseken, amikből a kis vagonlétrák égig növekedtek, mint azokban a strófákban, amikben elbotolva Reményik Sándor: — pártpolitizál!

...„A Királyhágón sűrű köd gomolygott
És eltakarta Tránsylvániát.”

Reményik Sándor verseskötete — tekintve a kvantumban sem nagyon számbevehető, említett hibáktól — egyike azoknak a napsugaraknak, amik egyszer kévébe erősödve, a gomolygó ködöt az itteni magyar szellem világító erejével át-
törlik!

Tabéry Géza.

szövetség elnökét és megkérdeztük, mi a véleménye erről a tervről.

— A legutóbbi bukaresti tárgyalásunkon, — mondja — egyre többen támogatják azt a tervet, hogy a sportegyesületeket sportáganként kellene csoportosítani. Természetesen az teljesen a sportolóktól függ, hogy önálló tenniszklubot alakítanak-e, vagy sem. Én a tervet nem tartom kivihetetlennek. Ebben az esetben a megalakuló klub átvehetné az egyesületektől a pályákat és azok befektetéseit néhány év alatt amortizálhatná.

Elvi akadályja tehát, — amint dr. Zigre nyilatkozatából megállapíthatjuk, — a tenniszklub megalakításának nem volna. Mindenesetre nagy és alapos megfontolás szükséges, mielőtt ezt elhatároznák a nagyváradi tenniszezők.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

„OLD ENGLAND” keztyű és kötött áru üzlet

MÁJUS 11-től

Ferdinand király-ut 3. alá
(Heymann házba)
LETT ÁTHELYEZVE.

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

ESŐERNYŐ legolcsóbb a készítőnél
RÖSENBERG TESTVÉREK

Jorga (Zöldfa u.) 8. - Behúzás, javítás gyorsan készül.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20 szám

Sejált készítményű **SÉRVKÖLŐK, HASKÖLŐK,**
speciális készítmények, női és férfi övszerek

Zsoldos Tanintézet

Budapesti, VII., Dohány-u. 84. TELEFON J. 124-47.

Az ország legrégebbi és legismertebb előkészítő intézete

Házatalakítás miatt a raktáron levő összes

GONDA TESTVÉREK, Bul. Regele Ferdinand 5. Park szálloda épület.

CIPŐKET

mindenelfogadható árban elárusítjuk.

Elkerült várad szinészek Pesten

Nagyvárad nem egy színészkarriernek volt közvetítő állomása. A budapesti színpadokon sok olyan név tündökölt, akik Nagyváradról indultak el és ebben a városban szerezték meg azt a megtöretetlen energiát, amely az úttörésre alkalmassá tette őket. Ma Pesten hírt, nevet, pénzt kiküzdni szinte egy a lehetetlenséggel. Mégis a pesti színpadokon egész sor nevét találunk, amelyek ismerősen csengenek vissza a várad fülkébe.

A régiek közül csak Kabos Gyulát említjük, aki ma Budapest legjobb jellemkomikus. Versengnek érte a színpadok, jelenleg a Vigaszínház tagja s állandóan vezetőszerepeket játszik. A régiek közül való Sik Dezső, aki a Városi-színház megbecsült képességű rendezője, míg az új éráját élő Tisza Kálmán-téri nagy színház primadonnája Vigh Manci. Vigh Manci a Dolly című operettet viszi most esténként sikerre.

Budapesten van s ugyancsak a Városi Színház tagja a szép hangú baritonista, Kovács Dezső. Állandó vendége a Városi Színháznak a csendes Márkus Dezső, akinek gyönyörű bassza nem egyszer hozott már hangos sikert és meghódította a pesti publikumot is. Tolnay Andor talán mindnyájuk között a legbeérkezettebb. A Fővárosi Operett-színház bonvivántja és husz millió korona havi fizetése van, ami havi 60—70.000 leinek felel meg. Saját gíggje van Tolnay Bandinak, aki elegánsan maga hajtja kis kocsiját és első ülésen foglalva helyett az egyik angol görklél. Hátul az inasa ül. Érdekes karriert futott meg Békéssy Jóska, akivel nem foglalkoztak Nagyváradon eléggé érdeme szerint, bár nem egyszer adta tanúbizonyságát, hogy értékes, kvalitásos színész. Békéssy a legutóbbi időkig a bécsi Carltheaterben játszó Jüdischen Revü Theaternek volt a tagja, amelyet Vágó Géza igazgat. A jó katolikus Békéssy régi családi nevén, mint Joseph Bucek szerepelt a Carltheater plakátjain. Békéssy Jóska most a legelőkelőbb budapesti mulató, a Jardin szerződött, ahol a színpadi műsor keretében egy revüben játsza a főszerepet. Most startol és biztosan érvényesülésre talál majd Perényi Kálmán, a Kuczik. Perényi jelenleg a Jókai színpadban működik, de csak idő kérdése, hogy talentumának megfelelő elhelyezkedést találjon.

Hirdetmény

A Nagyvárad-i Izr. Szentegylet vezetőse ezennel közhírré teszi, hogy a városi tanács által a Rulikovszky-úti köztemetőben az Izr. Szentegylet számára kijelölt temető, ahol az előkészítő munkálatok és építkezések már serényen folynak, folyó év augusztus havában tradicionális rítus szerint rendeltetésének átadni öhajjtuk és ezen időponttól kezdve ez lesz az Izr. Szentegylet új temetkezési helye.

Mint hogy a régi velencei temetőben már csak nagyon gyér számban vannak szabad sírhelyek, felhívjuk összes híveinket, hogy amennyiben még a velencei temetőben öhajtanak maguknak, vagy családtagjaik számára sírhelyet fenntartatni, ebbeli igényüket a Szentegylet titkári hivatalában legkésőbb f. évi augusztus 15-ig okvetlenül jelentsék be, mert azután ilyenü kívánságok — szabad sírhely hiánya miatt — többé egyáltalán figyelembe nem jöhetnek.

Az Elnökség

Szováta fürdő

"Pension Exquisite" a Dessewffy és Dr. Reichardsberg-féle villákban Tulajdonosok: öv. Elobner Bertalan és Dr. Hermann Ottó. Előjegyzések és fevilgositások: "Pension Exquisite" Sovata - Bala Dessewffy - villa.

Lüsster — vászon
DEUTSCH POSTÓ-ÁRUHÁZBAN.

Végeladás és kiárusítás

nincs cégemnél, ellenben

a hét minden napján

olcsón és szolid alapon vásárolhatja áruházamban

a nyári divat összes újdonságait

u. m.: Vásznak, fehérneműk, gyönyörű zefírek, mosó kelnék, selymek, angol férfi öltönyt: övetek, szőnyeg, függöny, ágy- és asztal terítők, harisnyák, keztyűk, legu abb divatu női napernyők, saját különleges gyártmányu perzsaszőnyegek, valamint összes fonalaknagyan és kicsinyben

külön férfieldivat osztály

legjobb fehérneműk mérték után is, kalapok, kötött- szövött árúk, nyakkendők és utazási cikkek

Czillér Imre

nagyáruház

Olcsó harisnya vásár!

csak 6 hó végéig.

Női kötött harisnya minden szín	30 Lei
Női mouslin harisnya	42 Lei
Női fátol harisnya	60 Lei
Női harisnya mouslin- és selyem	
flohr	58, 62, 95 Lei
Férfi sokni	20, 25, 35 Lei
Férfi sokni div t flohr	68 Lei
Gyermek sockerlik 1—5-ig l-a	25 Lei
Divatos jemmerek, selyem kazárok és kabátok	180 Ltól
Női zsebkendők, angol batizst	11 Lei

Szallag — Csapke — Himzés

leszállított árban

Klein Sándor és Tsa

Str. Episcopul Ciorogariu (U i-utca) 1. sz.

Pásztor Árpád: Tolszloy tragédiája L. 220

Börgarnitúrák, hencserek, madracok, rendelésre és készen is kaphatók.

GIDÁLI MANÓ

kárpitos, S. R. Ciorogariu (volt Uri-utca) 2. szám.

NÉZZE MEG!

BLEIER kirakat árt, Sas-passago. Női fehérneműekben, csipkékben a legolcsóbb bevásárlási forrás. 1006

Ertesítjük a t. vevőközönségünket, hogy drogeriánkat a Weiszlovich-házból a Széchenyi épületbe helyeztük át, ahol f. hó 20-án megnyitjuk.

Megnyitáskor az összes árakat mélyen leszállítjuk.

D. Stuparu és E. Ledain tulajdonosok.

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér üzletét ismét felszerelte békeminőségű

vászon és női divat

árúkkal, melyeket elismert szolid áron árul.

Háló, ebédlő és uriszoba BUTOROK megérkeztek

és legelőnyösebben beszerezhetők

Wallerstein Ferenc utóda,

DANIBERG és WALDNER

butoráruházában

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa) utca 21. szám.

NEURALGINE JURIST

azonnal elmulasztja a migrénes idegántalmakat és a

fejfájást

vig ázzunk az eredeti csomagolásra

Kapható; minden gyógyszerárban és drogériában

POPPER BALLY MATHAN CIPŐK

REICHARD DEZSŐ céghez megérkeztek.

38 leitől mosó delainek minden kivételben Leilner Máriónál.

Nógrády József

uriszabó üzletét Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 10 szám alá, a Stern palotába helyezte át!!!

Pünkösdi olcsó vásár!

Duplaszéles divat grenadinok	m	69—Lei
Francia batizstok	m	39 — "
Széles francia mosó delének	m	49 — "
Mosó creponok minden színben	m	49 — "
Tazar mosó selyem	m	169 — "
Mosott sifonok	35	Leitől kezdve

Ezenkívül szövetek, selymek, marokenok s önyvek és linoleumok a legolcsóbb árakban s legjobb minőségben kaphatók.

Au Printemps

(volt MISSIR) áruházban

IPAROSOK LAPJA

A MUNKAKAMARÁKRÓL

Az országgyűlés két háza előtt fekvő törvényjavaslat most a legaktuálisabb kérdése az iparosoknak. A mivel sem törődő, de mindenkor kritikát gyakorolni szerető iparosság el sem képzei ezen törvényjavaslatnak ránkérve való súlyos voltát s éppen ezért nem mutat nagy érdeklődést a törvény létrehozása, vagy annak megakadályozása iránt. Mi, akik átérezzük és látjuk annak rendkívül nagy és az iparosság szempontjából káros és hátrányos károsodását, nem szűnünk meg figyelmeztetni az iparosságot arra, hogy ébredjen öntudatra, ragadjon meg minden kínálkozó alkalom arra, hogy a törvényjavaslat iparellenes és gazdasági csődöt előidéző káros voltát hangoztassa, hogy tudatára ébredjenek az illetékesek, tehát az ország képviselői és szenátorai, miniszterei és kormányzói, hogy ennek keresztülvitelén változtatni kell. A semmittevésnek és a jelen kényelemben való helyezkedésnek nagyon káros és nagy ára lesz, ha ezen törvényjavaslat törvényerőre emelkedik. Az iparosság, de éppen úgy a kereskedelem és a gyáripárnak is minden megmozdulásával kifejezésre kell juttatni, hogy a javaslat nem megfelelő, hogy a javaslat a kérdés ismerete nélkül jött létre s hogy a javaslat törvényerőre emelkedése esetén az egész ország közgazdasága fog kárt és hátrányt szenvedni.

De akár az iparosság, akár a kereskedelem és gyáripár szavát, vagy kívánságát nézi, az csak akkor bír tekintéllyel és sulyal, ha ezen csoportok vezetőinek kijelentései mellé az összes érdekeltségek úgy szakmánként, mint egyénekként hozzácsatlakoznak, mögéje állanak. Ne gondolja a társadalom fent említett egyik osztálya sem, hogy majd elintézik ezt a kérdést — még pedig előnyösen — a vezetők, mert ezek jóllehet minden törekvésükkel az ipar, a kereskedelem és a munka védelmére állanak, szavuk és tekintélyük nem lesz, ha az érdeklődés, a támogatás és az összefogás hiányzik az érdekeltektől társadalmi osztályból.

Ha semmi érdeklődés, vagy érdek eddig nem is kapcsolta be az iparosságot a maga ipartestületi, a kereskedőket a maguk kereskedelmi szervezetükbe, kell, hogy ezen káros és érdeküket sértő törvénytervezet felébressze őket nyugalmas semmittevésükből és letargiájukból, kell, hogy sorompóba álljanak és tiltakozásukkal érvényre juttassák az ipar és kereskedelem létező védelmére elszánt akarataikat, kell, hogy meghallja a törvényhozás székháza és a kormányzó a törvénytervezet ellen felgúg morajt, mert ha ezt nem tesszük, késő lesz minden tiltakozás, éppen úgy, mint most, az üzlet és műhelyberletek megszüntetése ellen tett lépések. Ne engedjük mai kényelmes és nyugodt helyzetünk felcserélését, áldozzuk fel jelen, nyugodt, kényelmes helyzetünket egy-két órára a szervezkedésért, mert a létrejövő szervezkedés, ha semmi más eredményt felmutatni nem is tudna, csak azt, hogy a törvényjavaslat a jelenlegi formában nem megy keresztül s ha elérjük azt, hogy a törvényerőre emelkedés előtt az ipari és kereskedelmi szervezetek véleménye meghallgattassék, reményünk lehet arra, hogy a veszedelem elmúlt fejű felől s biztosak lehetünk abban, hogy jövőben érdekeink ellenére történni semmi sem fog.

D. L.

Az aradi árumintavásár. Helyi kereteket meghaladó országos jelentőségű árumintavásár létesítésén fáradozik Arad város közgazdasági szervezeteinek vezetősége. Hosszas és sok utánjárás után sikerült a kormány, hatóság hozzájárulását megnyerni, hogy augusztus 1-től 10-ig bezárólag országos árumintavásárt létesítsenek. Nagyvárad város ipara és kereskedelme szempontjából különösen azért is

nagyjelentőséggel bír az aradi árumintavásár, mert a városhoz közel vagyunk, az könnyen megközelíthető s úgy a szállítás, mint maga a mintavásár megtekintése az utazás és szállítási díjak leszállításával megkönnyítették. Ugy a szállítás, mint az utazás 75 százalék kedvezménnyel lesz lebonyolítva s így minden iparosnak és kereskedőnek élni kell az alkalommal, hogy azon akár mint kiállító, akár mint szemlélő részt vegyen. A mintakiállításon való részvételre az Ipartestület ideiglenes hivatalában: Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) Nr. 8 alatt már most ajánlatos jelentkezni, hogy az igazolványok megszerezhetők legyenek.

Az ipartestületi székház átalakítása. A május 3-án tartott közgyűlés felhatalmazása alapján a testületi ház átalakítása és renoválása az elmúlt hét hétfőjén megkezdődött. A munka oly nagy arányú, hogy annak lefolytatása rendes körülmények között 12—15 hetet is igénybe venne, ámde az Ipartestület vezetősége és házfelügyelő bizottsága az elvégzendő munkák szakmaszerint való kiadásával igyekezett odahatni és azt biztosítani, hogy a leg-hivatottabb iparosok, minél szorgalmasabb munkája mellett az átalakítási munkálatok 8. legfeljebb 10 hét alatt megtörténjenek. Duplán szükséges ez, mert ezen idő alatt az átalakítást végző iparosok a bizottságuktól, másrészt az Ipartestület hivataltól is a jelen ideiglenes helyén csak átmeneti munkákat tud eszközölni, ezáltal az iparügyek intézése nem oly zavartalan és biztos. Szükséges tehát, hogy mielőbb otthonába térjen az Ipartestület s a módosított hivatali beosztás mellett fokozott erővel lásson hozzá nagyjértékű munkájához. Az eddig kialakult bontási munkálatok már is igazolják azt, hogy Krausz építész tervei nyomán az eddig ősi és elavult beosztású épület helyett egy modern, középületi jelleggel bíró épület lesz az Ipartestület székháza, mely kifelé is dokumentálni fogja azt az erőt és hangszorgalmat, melyet az Ipartestület magába rejt.

Az ipartestületi könyvtár megnyitása. Az Ipartestületi vezetőség hivatása teljesítését mi sem igazolja jobban, mint az Ipartestület könyvtárának felújítása, használhatóvá tétele és annak, hogy úgy mondjuk, üzembe hozása. Az ühelyiség szakavatott vezetése mellett e hó 20-án, szombaton adatok át cöljainak. A könyvtár Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 8 szám alatt az Ipartestület menház-épületében van. Könyvtári órák mindenkor szerdán és szombaton délután 5 órától 6 óráig tartanak. A könyvtárat a testületi tagok díjtalanul, idegenek pedig mérsékelt díjért vehetik igénybe.

Üzletem megnagyobbítása
folytán raktáron levő cipőket hal-
latlan olcsó árban árusítom ki.
Glück Zoltán
Str. Nic. Iorga (Zöldfa utca) 7.
(Csillag gyógyszerár mellett)

Lábizzadás ellen
egyellen biztos szer a
CSANDA-féle
PODOL

Ára 30 lei. Kapható gyógyszerárakban, dro-
gueriárakban. — Megyei főlerakat: Farkas
István Apolló-drogueriája Oradea Mare

Az Ipartestület hivatala. Az Ipartestület hivatala a székház átalakítása folytán ideiglenesen Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 8 szám alá, az Iparos Menházba helyeztetett el. Hivatalos órák úgy, mint a multban, reggel 8 órától 12 óráig tartanak.

Az Ipartestületi Hitelszövetkezet ideiglenes helyisége az átalakítás tartama alatt a székház udvari termében van elhelyezve. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Női szabó iparosok gyűlése. Felkérjük az Ipartestület kötelekébe tartozó összes női szabó iparosokat és iparosnőket, hogy folyó hó 18-án, azaz hétfőn este 8 órakor az Ipartestület Generál Mosoiu-utca 4. számú földszinti helyiségében tartandó gyűlésen okvetlenül és teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

Tűzifa és fürdőjegy kedvezmény az iparosoknak! Elsősztályu prima cserhasábfát 295 leiert házhoz szállít, valamint a Félix-fürdőbe szoló fürdőjegyet kedvezményes árban árusít az Ipartestület hivatala.

Leitner Mártonnál fehérnemű chiffonok batistok, szines opálók olcsón

LINOLEUM Haas Lipót

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességl áruház

Főlerakat: ORADEA MARE

Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszőrn gummikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-tól

VIASZOS VÁSZON

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr.	— — — — —	100,—
100 cm. széles mtr.	— — — — —	125,—
125 cm. széles mtr.	— — — — —	145,—

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigartók, könyvkötők részére nagy választékban

115 cm széles 115.— Leitől feljebb.

LINOLEUM

szobbnél szobb mintákban

70 cm. széles	— — — — —	135.—	Lei
90 cm. széles	— — — — —	170.—	Lei
padlóbevonásra mintázott vagy parket-linoleum			
200 cm. széles négyzetméterenként		237.50	Lei
Kapható 250—300 méter szélességben is.			

SZŐNYEGEK

Sírapa futószőnyeg 70 cm. széles	— — — — —	96.—
" " 80 cm. " " " "	— — — — —	139.—
" " 90 cm. " " " "	— — — — —	163.—
Ágyelő szőnyeg „Bonele”	— — — — —	125.—
Ottoman takaró „Karamani”	— — — — —	1600.—
Két oldalt használható ebédülőszőnyeg nagyon szép mintákban 200x300	— — — — —	1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben, fall szőnyegben, lábörölők, mindenféle gummláruk, tornacipők, sárolpók, játéka-
áru, gummlabda stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

ÜZLETÁTHELYEZÉS A PAPIRKERESKEDELMI R.T.

üzlethelyiségét áthelyezte a volt Kurländer és Uilmann-féle r.-t. Piaja Mihai Viteazul (Nagyipiac-
tér) 11 szám alatti helyiségébe. — Ugyanott:

KIADÓ 1 ESETLEG 2 ÜZLETHELYISÉG

ELADÓK:

2 drb. Nacionál lack blokkoló gép. 1 drb. nagy négyajtós pénzszekrény. 1 drb. amerikai íróasztal. 1 teljes fűszerüzlet berendezés. íróasztalok, pultok, kályhák, csillárok stb.

GYAKORLOTT GÉP- ÉS GYORSIRONÓ FELVÉTEK

Saját
kemencében **Kerékpár és varrógép
gyári égetett zománcozását**
nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalja 10 m. Használt ke-
rékpárt, varrógépet veszek és eladok részletfizetésre is. Kerék-
pár gummik és alkatrészek legolcsóbban nálam kaphatók
„Eléna” varrógép, kerékpár raktár és javító műhely,
Mihai Viteazul (Nagyipiac)-tér 5. sz. alatt

Üzletünket Bul. Reg. Ferdinand 10 szám alól,
az Agrárbank palotájába, (Parcul Traian és
Bul. Reg. Ferdinand sark)

**a Széchenyi étteremmel
szemben helyeztük át!**

Özv. STEINFELD-né és STERN

üveg, porcellán, tükör és mindenféle
képekreték raktára. Keretkészítő, aranyozó
és épületüvegező.

Butor készletünket

üzemfelosztás miatt min-
den elfogadható árban

kiárusítjuk

csak e hó végéig még.

Sir. Nicu Filipescu (Szarvas-sor) 4.

Buick és Citroën

autóképviselőt átvettem. — Autók
és alkatrészek raktáron.

Elek Miklós

okl. gépészmérnök műszaki irodája,
Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferd. 39. sz.

Üzletem ideiglenes áthelyezése miatt

raktáromon levő órákat, dísz tárgyakat
stb. 30, sőt 50 százalékkal olcsóbban
kiárusítom. Aranyat, ezüstöt, briliánto-
kat továbbra is magas árban veszek,
javításokat elvállalok.

Freund Benjámín

Strada Saguna (volt Kapucinus-utca) 16. sz.

Szűcs műhelyemet Vlahuța (Szt. János)-u.
6. szám alá helyeztem át. — Mindennemű
szűcs és szőrme munkát, alakítást és javi-
tást, ugyszintén nyári megóvást molykár
ellen a legolcsóbban vállalom.

Andrássy Miksa, szűcs mester.

Megérkeztek

**Wirth, Gebr. Stingl, Hofmann stb.
gyártmányu teljesen új zongorák,
melyeket gyári árban árusítok.**

STERNBERG.

Telephon 14-57.

Reg. Ferd. 14.

**Ha fürdőre vagy külföldre utazik
Aszódinál vásároljon**

Aszódin Aspalota.

málnaszörpöt, gyógy-akác-
mézet, szalámit, vaját, szardi-
niát, finom friss csokoládé-
bonbonokat. Fűszer- és cse-
megeosztályom havi bevá-
sárlásnál nagybani árat szá-
mit. 8-féle zamatu pörkölt
kávéim utánozhatatlanok

ELADUNK beköltözhető magán és bérházakat, ki-
sebb-nagyobb szölköket, birókókat és házhelyeket.

Mikussay és Komjáthy

ingatlanforgalmi ügynöksége, Strada Casarmei (volt
Kaszárnya-utca) 2. szám. — Táálhatók a Royalban.

Antrepositole S. A. **HERMES** Aruraktár R.-T.

ORADEA-MARE, OBOR.

Saját Iparvágány Str. Griviței (Sáro-n.) 11. Telef. 15 74

Beraktározás, lombard kölcsön. Áruk szakszerű
kezelése. Consignációs és bizományi áruk.

Butorraktáramat

Str. Avram I. (Kossuth-u.) 1. Soulerin
(volt Faragó bőrtüzet) helyeztem át.

STEINER, butorgyáros

Szabó munkásokat, a kik a bőrruha
gyártásban speciálisták, alkalmaz
„Inbrăcămintea” gyár
Bucuresti Str. Mavroghem 7 emelet.

RUHÁKAT legolcsóbban FEST, TISZTÍT
gallérokat és kézelőket legszebben mos és vasal

SZABÓ LÁSZLÓ

Sf. Ladislau (Körös-u.) 1.

Flók: Bazárépület Bulevard Regele Ferdinand

Ablak- és tükörüvegei

FRENCZEL

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.) 44.

RIMANOCZY
műbutor és Parkettgyár R.-T. Str.
Clujului 117. — Telefon 2 79. sz.
Irodabutorok, műbutorok, I. és II.
oszt. parketták, Fenyő és tölgy fű-
résárak. — **Bérvágás gátfellen**
Mindennemű ládat, összeszegezett
és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

Palestinába

vagy a külföld bármely államába utazók
pontos és díjmentes felvilágosítást nyer-
hetnek. Ugyanott **utlevél és vízum-
ügyeit a legolcsóbban** és leg-
gyorsabban elintézik

SCHREIER Ált. Keresk. Ügynöksége
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1

Női szabó szalonomat ismét
megnyitottam, angol
és francia munkákat izléses ki-
vitelben, olcsó árban készítek.
JOZEFER D. Str. Cuza Voda (Szacsvai-
u.) 38, kapuval szent.en.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CREME

Bouquet d'Origan

FERITI-VA DE IMITATIUNI!

**Komplett
üzleti állványzat**

nyitott sűrű fach-okkal leg-
jobb karban, jutányos áron
eladó.

Értekezhetni a Derby cipőgyárban

A nagyváradi bőrdandár és táskagyár
Str. Cuza V da (Szacsvai-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árk mellett
kaphatók.

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és Hercules
! **dupla ma-
láta barna**

kolozsvári sörkülönlegességek

URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR

Nagyváradi Ierakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5—7. sz.

TÖZSDE

Zürich, május 16. Nyitás: Berlin 123, Newyork 516'60, London 2507 háromn., Páris 2687 fél, Prága 1530, Budapest 0.0072'60, Bukarest 242 fél, Bécs 0.0072'80.

Bukarest, május 16. Zárlat: Devizák: Páris 1112, London 1022, Newyork 212 háromn., Milánó 872, Zürich 31'30, Bécs —, Prága 632.

Valuták: Font 1015, frank 1120, svájci 41, lira 860, dinár 330, dollár 210, osztrák 31, magyar 31, szokol 620.

Zürich, május 16. Zárlat: Berlin 123 Amsterdam 207'70, Newyork 516 háromnegyed, London 2508, Páris 2687 fél, Milánó 2106, Prága 1530, Budapest 0.0072'60, Belgrád 835, Bukarest 242 fél, Varsó 99'45, Bécs 0.0072'80.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután fél 3 órakor: Nótás kapitány, Holdi Juci, a marosvásárhelyi és brassói színházak primadonnájának vendégfellépésével, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Vörös ember, vigjátékbeutató, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este 9 órakor: Marinka táncosnő, operett, Petrás Sári primadonna vendégfellépésével. Bérleten kívül.

Hétfő: Vörös ember, vigjátékbeutató, A) bérlet, Premier bérlet.

Kedd: Vörös ember, vigjátékbeutató, B) bérlet.

Szerda: Kacagó est. Tábornok Emil vendégfellépésével: 1. Madam Dreifus. 2. Táncos Tarr Veronika, temesvári Arany János Társaság pályadíjával kitüntetett játék, a budapesti Andrássy-utcai színház állandó műsordarabja. 3. Kié a gyerek? A bécsi Rolandbühne műsordarabja. Bérleten kívül.

Csütörtök: Kacagó est. Tábornok Emil vendégfellépésével: 1. Madam Dreifus. 2. Táncos Tarr Veronika, a temesvári Arany János Társaság pályadíjával kitüntetett játék, a budapesti Andrássy-utcai színház állandó műsordarabja. 3. Kié a gyerek? A bécsi Rolandbühne műsordarabja. Bérleten kívül.

Péntek: Nótás kapitány, a Nótás kapitány verseny 44. napja. Gálfi Annus, Felhő Ervin, Kozma Hugó vendégfellépésével. B) bérletben.

Szombat délután: Katonadolog, operettreprez, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Lili, operettreprez, Leővey Leó, a kolozsvári magyar színház tagjának vendégfellépésével, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Szibil, operettreprez, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Altona, drámai ujdonság, E. Kovács Mariska fellépésével, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Testőrszereltem, operettujdonság, bérleten kívül.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

— Petrás Sári, aki az egész világ minden nagy színpadján feledhetetlen diadalokat szerzett a magyar színjátszásnak, vasárnap a Marinka táncosnőben Petrás Sárinak, Betegh Bébi, Rohonczy, Bihari Nándor, Stoll és Hevesi lesznek a partnerei.

— Nótás kapitány Holdi Jucival. Vasárnap délután fél 3 órakor tünep. előadásnak beálló előadásban kerül színe. Iarkos Imre szerződés szerinti operettje, a Nótás kapitány. Ez alkalommal Gréte hercegnő szerepét Holdi Juci, a marosvásárhelyi és brassói színházak primadonnája fogja játszani, Borist pedig szintén vendégművésznő alakítja. Vári Tóth szerepét ez alkalommal is Rohonczy Mihály játssza. A Nótás kapitány délutáni előadása mérsékelt helyárú.

— Délután lesz a Vörös ember premijere. Vasárnap délután fél 6 órakor ritka esemény lesz a színháznak, mert először történik meg, hogy sláger ujdonságot délutáni előadás keretében mutatson be a színház. Vasárnap Drégely Gábor és Lip-tai Imre rendkívül szellemes és utólrhetetlen humorral megírt, a legújabb vigjátékát, a Vörös embert, melynek főszerepét Jósika Mici, T. Pogány Janka, Gál Piri, Gróf László, Stoll, Hevesi és Bihari Nándor játsszák. A Vörös ember hétfőn A) bérletben, kedden pedig B) bérletben kerül színe.

— Kacagó est Tábornok Emil fellépésével. Szerda és csütörtökön este olyan vendége lesz a nagyváradi színháznak, akiért a külföldi legnagyobb színházak folytatnak versengést. Tábornok Emil, ez a rendkívül nagy tehetségű színész és író három 1. fevonásos darabjával vonul be, hogy ismét meghódítsa Nagyváradi színházba járó közönségét.

NYILTTÉR

Oradea-Mare (Nagyvárad) város hegyközsége.

Oradea-Mare (Nagyvárad) város hegyközsége mely fájda 'ommal tudatj', hogy hosszú időközön keresztül volt szeretett elnöke

Dr Stokker József

ügyvéd
volt thj. biz. tag

rövid szenvedés után a foltó évi május hó 15-ikére virradó éjjel az Urban elhunyt.

A Nagyváradi hegyközség, melynek ügyeit az elhunyt mind a legnagyobb szeretettel, agilisással és ambícióval vezette s melynek érdekeiért mindig és mindenkor kész volt mindenemű áldozatra, hálás kegyelettel gondol szertve tisztelt elnökére és emlékére és emléket meg fogja őrizni mindörökké.

Legyen pihenése csendes
Az Oradea-Mare (Nagyváradi)
hegyközség.

MOZI

— A Dorian-filmszínházban ma, vasárnap utoljára látható a „Judith” című 6 felvonásos társadalmi dráma, melynek főszerepét a szép és tehetséges Iléna Makovska alakítja. Az előadások a Dorian-filmszínházban 3, 5 és 7, a Dorian-Terrasseon 9 órakor kezdődnek. Holnap, hétfőn lesz a bemutatója Elynor Glyn legszebb regényének, a „Három hét”-nek, mely egy királynő s egy polgári származású fiatalnő szerelmét meséli el. A főszerepet, az ideális férfit, Conrad Nagel alakítja. A 7 felvonásos darabon kívül színre kerül még „Babgy Peggy, mint egyiptomi táncosnő” című 2 felvonásos vigjáték.

— A száguldó foka című film a tegnapi bemutatóján a legnagyobb, a legszebb sikereket aratta. Ez a kitűnő Atlantis slágerfilm legszebb példáját mutatja az állatidomítás terén elért sikereknek. Mondhatnók azt is, hogy egy foka játsza a főszerepet és ha elgondoljuk, hogy a foka az állatvilág legbutább, legnehezebben idomítható állata, elképzelhetjük, hogy az emberi türelem mily nagy mértékben lett itt próbára téve. Ebben a végtelen mulatságos témájú darabban Louise Fazenda és Sidney Chaplini Amerikának ez a két kitűnő komikusa igazán művészetük legjavát nyújtják.

Regatta Románia deleg. executor judecătoresc Aleşd.

Nr 34—1925.

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul deleg. executor judecătoresc aduce la cunoştinţă publică că lucrurile menţionate s'au 1500 sramide, 1 car, 1 maşină de manual 1 maşină de trier etc, care s'au preţuit în 13500 Lei luam în faşarea Venter Petru a mari repr. prin Dr Alexandru Ujfalusi în contra urmăritului pentru 1700 Lei s' 872 50 L. cheltuele stămerite până acumă se vor vinde prin licitaţiune fixată pe 22 Maiu. 1235 orele 16 în comună Betuea să locuinţa urmăritului. Aleşd, la Maiu 1925.

deleg. executor judecătoresc
A. Fried

Értesítjük a t. hölgy-közönséget, hogy **női és férfi leher-nemű varrodánkat megnyitottuk,**

elsőrendű munkaerőkkel minden igénynek megfelelő munkát pontosan és gyorsan szállítunk.

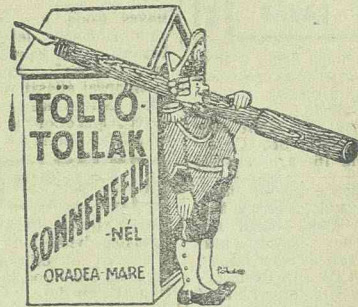
Saját

1071

endli, aszur és gomblyukvarró gépekkel felszerelt műhelyünkben a legszebb munkák legutányosabban készülnek

Horvátné és Fenyvesné

kézimunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-u.) 4.

Egy nagy biztosító részvénytársaság képviselőt keres

a következő helyeken:

Aleşd (Étesd)
Betuş (Belényes)
Beltu (Bél)
Ceica (Magyarcséke)
Sălard (Szalárd)
Salonta-Mare (Nagyszalonta)
Cefa (Cséffa)
Săchehid (Székelyhid)
Tinca (Tenke)
Vascau (Vaskoh)

Csak olyanok adják le ajánlatukat „KOMOLY ÉLET HIVATÁS” jellegűre, akik már hasonló állásban voltak RUDOLF MOSSE hirdetést vállalathoz. Bulevard Regele Ferdinand 14 sz.

Házhelyek

hatóságilag engedélyezve, villamos megállás mellett **eladók**

12 ezer Leitől 15 ezer Leig. Egyben gyártelepre kiválóan alkalmas, vasút bevezetve. Értekezni az „Ardeal” irodában. Főposta mellett. Telefon 203.

MA

iratkozzon be a Hegedüs Hirlap-iroda kölcsönkönyvtárába, havi 40 lei az olvasási díj.

MA

kezdje meg az ujdonságok olvasását, mert rendelkezésére áll minden szépirodalmi könyv, ami az utóbbi 10 évben magyar nyelven megjelent

MA

és minden nap bármelyik órában vihet kölcsönkönyvet.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vasárnap dupla a díj

Levelőzés

Kinek van Canadában hoszátartozója? Kérem jelentkezzen Körösparti cukorka üzletbe Str. Tache Ionescu (Körös)-utcán. 1478

Arópolásra használja az Agi-örömet, melyől arcbőre szép, tiszta és üdül. — Kapható drogériákban és illatszerárakban. Főlerakat: Di a nagygyszertár Oradea-Mare.

LAKÁS

Az ujonnan épülő 2 emeletes pensióban csakis házaspárok részére butorított szobákat személyenként hála 750 lejért még kibérelhetők. Str. Cogălniceanu 16-a. 1476H

Szőlőben gyönyörű festői nyaraló, villanyvillagással, kiadó. Üzleti hála forgalmas helyen. Magánházak, üzleti helyiségek, gargon lakások Balázsnál Str. Nic. Iorga 21. 1467

Házvezetőnek ajánlunk rendes, komoly, szolid, 30 éves keresztény nő, minden munkát elvégez. Jó bánásmód a fontos. — Cime Demók Mária Zala (Zilah), Str. Gen. Moșoiu 15. 1481H

Alkalmazás

Felvételek egy tanulója a Sonnenfeld Rt. vonalzóba, Str. Prințul Carol (Szlágyi Desző-utca) 6.

Önállóan főzni tudó, mindenest keres kis család. Cím a Sonnenfeld portánál. 1264

Ügyes tanulóknak felvételnek a borítékgyártásba, Str. Casapiei (Mészáros) utca 4.

Háztartás vezetésére vállalkozik keresztény urinő, a háztartás minden ágába járatos. Falura is megyek. Külső gazdaságba is járatos vagyok. Címét kérek a kiadóba. 1435

Gyermekeket házaspár házmesteri állást keres. Cím a kiadóban. 1455

Fiatlak házaspár házmesteri állást keres. Cím a kiadóban. 1412

Sürgösen eladó

Gen. Holban (Széles-utca) 26. szám **ház** azonnal elfoglalható lakás, üzlet új berendezéssel, kedvező fizetési feltételek. — Értekezni ugyanott.

ÓRÁK

Ékszerek eladása, szakértői javítása a legkomplikáltabbig

TISZAY-nál

Alexandri (Teleky)-u. 9. jutányos árak. Precíz munka

Jól menő üzletre tehet szert, ha vásárol **sablonokat** Gutmann E.-nél Zárda-utca 2 sz., hol előrajzolás és perforálást is vállalnak

Elsőrendű fehérvarrónó, ki önállóan szab és varr, felvétetik Horvát és Fenyvesné kézmunkáitól. Str. Featruului (Szinház u.) 4. sz. 1443

Önálló szakácsnő azonnal felvétetik. Vinkler Manó, Str. Nic. Iorga (Zöldfa u.) 11. sz. 1472H

Volt jegyző, ki románul, magyarul és rémetül perfectül beszél és ír, megféle állást keres. Ajánlatokat „Kaució” jellegre kiadói válat továbbít. 1463

Adás-Vétel

Ügyes iroda kisasszony, adminisztrációs teendőket a pénztár kezelésben gyakorított, elsőrendű bizonyítványai állását változtatná. Szíves megkereséseket „Gyakorlott” jellegre kiadói válat kérek. 1469

Eladó házak, szőlők, földirtokok, bérházak, magánházak, fűszerüzlet és kocsma stb. Tománánál Nilgessz-tep d. u. 3-6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1272

Eladó bérház 600 ezerleért belvárosban, 15 lakóval, nagy jövedelemmel. Emeletes ház több urilakkal központban egy millióhatszáz ezer lei. Bul. Reg. Ferdinand Rákóczi-uton) 1 és fél millióért négy lakással, 6 szobás azonnal elfoglalható. Tománánál, Nilgessz-tep 3-tól 6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1271

Eladó sürgösen több szoba berendezéssel és egy sarok telek. Paul Chinez Rolikovsky ut mellett, (Aulich Lajos)-u. 1. Dorobantilor (Rulikovsky-ut) sarok. 1403

Üzlethelyiség Calea Victoria (Körös-utca) legforgalmasabb helyen előnyösen kiadó. Értekezni a déli órákban. Steier, Str. Rómer 13. 1350

2 db fekete márványasztal, 1 db antik facsillár, 1 szép himen farkaskutya eladó Megtekinthető: Str. Vahuta (Szent János-u.) 28. Polonkay.

Leszállított árban

árusított raktáron levő órákat és ékszereket jóállás mellett. Aranyat, ezüstöt, brillant platínát magas árban veszek.

KOHN ékszerész Strada Avram Iancu (Kossuth)-utca 7.

Vaszúrk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiak kereskedők Str. General Moșoiu (Mezey Mihály-utca) 10.

KERÉKPÁROK, VARRÓGÉPEK állandóan raktáron. Javítások szakszerűen készülnek

KONRADNÁL

Strada Baross-utca 10.

Kiadó szép, nagy üzlethelyiség. Str. Alexandrii (Teleky-u.) 50. 1480H

N. I. ruhák, kabátok, kosztümök 300-700 leig. Olcsó gépszurozás. Pastucur (Körház-utca) 47., I. em. Kézmunkák, gobelinek, filék, horgolások, himrsek, kelin, szmírna öltés. Str. Podgoria și Sinaia (Nilgessz-tep 100-62. — Schwarzc-ház, Reduhoind-nál. 1401

Complett Mikszáth díszkötésben (összes művel) ocsón eladó a Hegedűs Hirlapirodában. 1408

Központban berendezett fényképezési műterem átadó. Cím a kiadóban. 1449

60 év óta fennálló üzlet házal vásártér mellett eladó. Bővebbet Öhánál, Str. Axente Sever (Bém-utca) 6 sz. 1451

Str. Öitenai (Csengery) No 23. sz. ház ma ömipai üzemmél, szép nagy telekkel eladó vagy bérbeadó, eseeleg az üzemhez társ keresetetik. 1454

Eladó ház, je enleg mi hely, lakásnak is alkalmas, ugyanott asztalos-szerszámok e adók. Csillag város, Csáki-utca 2. szám. Ny. 1454

Moharmag 3 máza, 2 darab Planet Jókapa jórban, jutányosan eladó. Kubik Cotiglet up. Drágcsé-e. 1422.

Zsákok eladók. Schwartz Str. Cuză Voda (Szacsav-utca) 11. 1473H

FIOVELMEZTETEM Modern chamotte

hogy órát, ékszeret legjobban, legolcsóbban javít és elad, törötti aranyat a legmagasabb árban vesz

BRENNER, Vlahuta (Szt. János-u.) 6. Tanuló felvétetik.

Remélem tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSCH-futár Utileveleket elintézi

Eladó A város minden részén, minden utcájában, megán-, bér-, főúri-, sütdős-, vendéglős és üzletes

házak 70 ezertől 4 millióig. Tökebeletetésre kiválóan alkalmas bérházakat rendkívül olcsón ajánlhatunk.

szőlők a nagyváradi hegy minden részén és vidéken is, 1 holdtól 40 holdig, 35 ezertől 3 millióig. — Villák, nyaralók, kastélyok.

kiadó üzlethelyiségek, butorított szobák és kisebb nagyobb lakások átadók Altalában mielőtt bármilyen ingatlant venne, kérjük irodánkat megkeresni, minden igénynek megfelelő ajánlhatunk.

„ARDEAL” Ingatlanforgalmi iroda

Oradea-Mare, Str. Episcop. Ciorogariu (Uri)-utca. Főposta mellett. Nyitva egész nap. Telefon 203

Str. Pasteur (Körház-utca) két szoba, melléképületekkel, június 15-re bekötözhető, 75.000 lejért tele felkészítve mellett eladó. Értekezni Tétray Kálmán ügyvédnél lehet. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 15. sz. 1471

Négy szép leanderia eladó. Str. Moldova (Kál-vária u.) 21. szám alatt. 1479

Egy gyönyörű hencser, két szép fotel, egy komplet ebédő, egy szép vasgő, kétajtós szekrény, egy gyönyörű ebédő divány tükörel, asztal könyvek, kápek, konyha kredenc, Özv. Schwartzénál Str. Densușianu (Jókai-utca) 12. 1470

Üzletberendezés, egy kárat, beiga ívgeblő, redőnnnyel, egy filegoria eladó. Baloghné, Str. General Holban (Széles-utca) 44. 1477

Tudományos könyv, szakmunka, párbaly szabály fezdők és haladók részére. Francia és német nyelv an ocsón eladó. — Cím Str. Mărăști (Lázár Vilmos-u.) 1., földszint. 1385

Házakat, lakásokat, butorított szobákat, pénzt betáblázásra, kéziáogra, — szőlőket előnyösen közvetít Szántó Sándor ügynök, Piața Unirii Sz. László-ter) 5. 1475H

Irodahelyiségek kiadók központban, Kirschner és társa Rt. Piața Mihai Viteazul (Nagyipiac tér). 1474H

kályhák különféle színekben raktáron, 2500 Leltől kaphatók valamint átrahásokkal és javításokat vállal

Varga György kályhás mester Str. I. Ciordan (Berkovici) 39

Uj üzlet! Uj üzlet!

Legolcsóbban vásárolhat, javíthatat órát és ékszereket

Weinbergernél, Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 23. szám

Értesitem a n. é. h. gy közönséget, hogy női szabó szalonomat egy elsőrendű szakember vezetésével tovább folytatom, gyönyörű francia munkával kibővítvem. — A régi szolid árak, pontos kiszolgálás. További szives part fogást kér

Özv. Vass Dánielné, Vlahuta, Szt. János u 52

Uj típusu külföldi

Gyermek kocsik megérkeztek.

SZABÓ Iésháruhá Sas-passage 42. szám

„Ideal” hölgyfodrász és manikűr szalonunk megnyitott

Sas-passage, félemelet Följárt: Hattay áruházzal szemben.

Feuerstein Margit

LÉGYPAPÍR elsőrendű minőségű NAGYBAN ÉS KICSINYBEN olcsó árban kapható

LÉVAYNÁL Str. Episc. Pavel-utca 4.

Eladó helyben üzemben lévő 8 lóerős örlő malom 3 szobás lakással, kerttel, 500 ezer Lei. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1461

Villanyüzemű asztalosműhely azonnal eladó. Értekezni Str. Simeon Barnutiu) Damjanich u) 16. Udvari lakás balra. 1473

Eladó 196 bekötözhető házak olcsón, kedvező feltétellel, szőlők, lakások, üzletek. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1470

Str. B. P. Hásden (Hármás-u.) 17. számú ház átadó lakásokkal eladó. 1464

Egy hold lucerna egész évi termése eladó. Székely Gyula, Str. I. C. Brătianu (Szaniszló utca) 53 1463

Nyugdíjak, kertibutorok, utazókocsok, gyermekszék, hintalovak, hajtányok, gummilabdák, kertigombok érkeztek a Farkas-áruháza Str. Nic. Iorga (Zöldfa u.) 5. 1468

Sürgösen eladó egy fél-hosszu bécsi gyártmányú, jórban lévő zongora a 2000 Le-ért. Cím Strada Pasteur (Körház-utca) 4. 1466

Eladó Str. Ciorogariu (Uri)-utca elején modern parkettás szoba, konyha, mellékhelyiség, utcai lakás Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda utca) 4. 1479

Cilinder géptűzést vállalkozó olcsón. Urán Strada Micu Klein (Szadsz-utca) 7. Ugyanott s elászik, pu'd és tüdőköd eladó 1434

Műhelynek (raktárnak) megfelelő helyiség, ipari villanyáram vezetékekkel felszerelve, azonnal kiadó. Cím Călea Victoriei (Kölozvárj)-utca 14., házulajdonosnál. 1483H

Eladó alig használt finomsáboja jutányos áron. — Megtekinthető Ardeal ügynőség Episc. Ciorogariu (Uri)-utca főposta mellett. 1215

Értesitem a n. é. h. gy közönséget, hogy női szabó szalonomat egy elsőrendű szakember vezetésével tovább folytatom, gyönyörű francia munkával kibővítvem. — A régi szolid árak, pontos kiszolgálás. További szives part fogást kér

Özv. Vass Dánielné, Vlahuta, Szt. János u 52

Uj típusu külföldi

Gyermek kocsik megérkeztek.

SZABÓ Iésháruhá Sas-passage 42. szám

„Ideal” hölgyfodrász és manikűr szalonunk megnyitott

Sas-passage, félemelet Följárt: Hattay áruházzal szemben.

Feuerstein Margit

LÉGYPAPÍR elsőrendű minőségű NAGYBAN ÉS KICSINYBEN olcsó árban kapható

LÉVAYNÁL Str. Episc. Pavel-utca 4.

Egy tizedes mázsa, jég-szekrény és stélszín eladó. Str. Krucsi (Kereszt utcai) 7. sz. 1488

Egy Próbababát keresek megvétel e. Stöklein, B. P. Hásdeu (Hármás utca) 19. sz. 1487H

Gyárnak műhelynek, rak-tárnak tizenhatötven, négyötven méteres helyiség azonnal kiadó. — Strada Nyárla u. 10-a. 1459

Eladós: szép VILLÁK és HÁZAK kisebb kerttel és szőlővel 200.000 leutól feljebb. Értekezni: dr. Petróczyánál, Str. Nicolae Zsiga (Lukács György u.) 38. szám, 1483

Eladó két gyönyörű helyen lévő ház vendéglő-el és szobaberendezéssel együtt. Értekezni: Dr. Petróczyánál, Str. Nicolae Zsiga (Lukács György u.) 38. sz. 1483

Eladó nagymennyiségű új szék, étterem, kávéház, szőlő és szőlőbakra almalmas, — beludzsztánai perzsa és smyrna szőnyegek Dr. Petróczyánál, Strada Nicolae Zsiga 38. 1484

Grosinger Etelka dival-szalonjában elegáns tavaszi és nyári ruhák készítenek. Str. Saguna Ká pucinus-utca) 5., földszint 4. sz. 1425

Zongora hangolások és javításokat elvállal, hívásra vidékre is megy a Katholikuskör hangverseny hangolója: O hán Imre, Strada Nic. Zsiga (Lukács György u.) 35. 1482

Ütvelet, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképezésnél Str. I. C. Brătianu (Szaniszló utca) 23. Felvételek este fél 8-ig.

Pilissó és gouvér munkák nagyon olcsón készítenek Str. Alexandrii (Teleky-u.) 22., kapuval szemben. Ny

Franciá szabásnő jutányos árban munkát vállal. Házhoz is megy. Str. Alexandrii (Teleky-u.) 53. Földszint 7. ajtó. 1404

Gépjáruozást szép kivitelen ocsón készítt Erbstein, strada Cuză Voda (Szacsav utca) 28.

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel. Adá-vételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értésztés délután. 405

Csagumi talpalást szeges és vart cipőkre, valamint ujakra is elvállalok. Varga cipész, Str. Nicolae Iorga (Zöldfa u.) 14. 1462

Hálószoba 2-3 as Vertheim szekrény jutányos árban eladó, törött aranyat, ezüstöt, gyémántot, brillánsot magas árban beváltok.

WEISZ LIPÓT műorás és ékszerész Avram I. Kossuth-u 18

LÉGYPAPÍR elsőrendű minőségű NAGYBAN ÉS KICSINYBEN olcsó árban kapható

LÉVAYNÁL Str. Episc. Pavel-utca 4.